

၁၉၉၀ - ၂၀၂၀ ခုနှစ် ကော်သူးလေအတွင်း
သစ်တောပြုန်းတီးပျက်ဆီးစေသည့်အကြောင်းရင်းများ၊
မြေယာအသုံးပြုမှုနှင့်မြေမျက်နှာပြင်ပြောင်းလဲခြင်း

KESAN နှင့် KFD မှ
Forest Trends ၏ နည်းပညာအထောက်အကူဖြင့်ထုတ်ဝေသည်။

ဩဂုတ်၊ ၂၀၂၁။

၁၉၉၀ - ၂၀၂၀ ခုနှစ် ကော်သူးလေအတွင်း
သစ်တောပြုန်းတီးပျက်ဆီးစေသည့်အကြောင်းရင်းများ၊
မြေယာအသုံးပြုမှုနှင့်မြေမျက်နှာပြင်ပြောင်းလဲခြင်း

KESAN နှင့် KFD မှ

Forest Trends ၏ နည်းပညာအထောက်အကူဖြင့်ထုတ်ဝေသည်။

ဩဂုတ်၊ ၂၀၂၁။

မာတိကာ

စာမျက်နှာ

နိဒါန်း..... ၁

နောက်ခံသမိုင်း..... ၄

သစ်တောပြုန်းတီးမှုဖြစ်စေသည့်အကြောင်းရင်းများနှင့်မြေယာ
အသုံးချမှုပြောင်းလဲခြင်း၏သုံးသပ်ချက်..... ၇

၁။ စီးပွားဖြစ်သစ်ထုတ်လုပ်မှု..... ၈

၂။ အသေးစားစိုက်ပျိုးရေးတိုးချဲ့မှု..... ၁၃

၃။ အခြေခံအဆောက်အအုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု..... ၂၁

၄။ မြေပိုင်ဆိုင်မှုစနစ်နှင့် မြေယာထင်မြင်ယူဆချက်များ
ပြောင်းလဲခြင်း..... ၂၆

ရွေးချယ်ထားသောကျေးရွာဖြစ်ရပ်ဆိုင်ရာလေ့လာမှုများ..... ၃၁

၁။ ဒူးပလာယာခရိုင်၊ ကော့ကရိတ်မြို့နယ်၊ မောပိုးကလိုးကျေးရွာ။..... ၃၁

၂။ ဆာတရောကျေးရွာ၊ သထုံခရိုင်..... ၃၅

အကြံပြုချက်များ..... ၃၉

နိဒါန်း

ဤအစီရင်ခံစာသည် ၁၉၉၀ ကာလကတည်းက ကော်သူးလေနယ်မြေ အတွင်း ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသည့် သစ်တောကဏ္ဍအကြပ်အတည်းများနှင့် ထိုမှ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းမှုအပေါ် သက်ရောက်သည့်နောက် ဆက်တွဲအကျိုးဆက်များကို ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး သစ်တောဌာနမှ ပိုမိုနားလည်လာစေရန် ရည်ရွယ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဆန်းစစ်ချက်များသည် ဖြစ်ပေါ် ပြောင်းလဲနေသည့်လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခများ၊ အကြီးစားသစ်ထုတ်လုပ်မှု၊ စိုက် ပျိုးမြေချဲ့ထွင်မှု၊ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာအဆောက်အအုံဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် မြေယာပိုင်ဆိုင် မှုမလုံခြုံခြင်း အခြေအနေများကို အလေးပေးသုံးသပ်ထားသည်။ ဤအစီရင်ခံ စာတွင်ထည့်သွင်းဖော်ပြသည့် ဗဟုသုတနှင့်အသိအမြင်များကို ထပ်လောင်းရရှိ လိုက်ခြင်းက ကော်သူးလေနယ်မြေအတွင်း ပိုမိုသင့်လျော်ပြီး ထိရောက်သည့် သစ်တောစီမံခန့်ခွဲရေးအစီအစဉ်နှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုများကို သစ်တောဌာနကချမှတ်ဆောင်ရွက်သွားရန်အတွက် အထောက်အကူပြုမည် ဖြစ်သည်။

သုတေသနနှင့်လေ့လာဆန်းစစ်မှုများကို ကေအဲန်ယူ (KNU) ၏ အုပ်ချုပ် ရေးအောက်၌ရှိသော ကရင်ပြည်နယ်၊ ဒူးပလာယာခရိုင်နှင့် ဖားအံခရိုင်တို့အတွင်း က ထိုင်းနှင့်နီးစပ်ရာ နယ်စပ်ဒေသတစ်လျှောက်၌ သော်လည်းကောင်း၊ ဒူးသထူ (သထုံ) ခရိုင်နှင့် မွန်ပြည်နယ်တို့ထိစပ်ရာ ဒေသများ၌ သော်လည်းကောင်း၊ အသီးသီးပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးဟု အများသိထားသော KNU ၏ အုပ်ချုပ်ရေးအောက်ရှိထားဝယ်ခရိုင်မှာမူ ဤသုတေသနနှင့် လေ့လာဆန်း စစ်မှုများထဲတွင် မပါဝင်ပါ။ ထို့ကြောင့် ယခုလေ့လာဆန်းစစ်မှုသည် KNU ၏ ထားဝယ်ခရိုင်တွင်ရှိသော စီးပွားဖြစ် ဆီအုန်းနှင့် ရာဘာစိုက်ပျိုးရေးစီမံကိန်းများ ကို မလွှမ်းမိုးခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤအစီရင်ခံစာတွင် ဖော်ပြပေး ထားသော ထုထည်ကြီးမားသည့် သစ်တောပြုန်းတီးရခြင်း၏အရင်းခံအကြောင်းအရင်း၊ မြေယာအသုံးပြုမှုပုံစံနှင့်

မြေမျက်နှာသွင်ပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို ကျွန်ုပ်တို့၏ကွင်းဆင်းလေ့လာချက်များ အရ ထိုင်းနယ်စပ်တစ်လျှောက်တွင် အများဆုံးတွေ့ရှိရသည်။ ၁၉၉၀ နှောင်းပိုင်း နှင့် ၂၀၀၀ ခုနှစ်ဝန်းကျင်တွင် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများသည် ထိုင်းနယ်စပ် နှင့်နီးသည့် သစ်တောများကို အဆမတန် ထုတ်ယူခဲ့သည်။ KNU အပစ်ခတ် ရပ်စဲရေးစာချုပ်ရေးထိုးပြီးမကြာမီမှာလည်း ဒေသဆိုင်ရာအခြေခံအဆောက်အ အုံဖွံ့ဖြိုးရေး၊ အသေးစားစိုက်ပျိုးရေးတိုးချဲ့မှုနှင့် အကြောင်းတစ်ချို့တို့ကြောင့် ထိုင်းနယ်စပ်အနီးကျန်ရှိနေသေးသည့် သစ်တောများသည် အန္တရာယ်တွင်းသို့ တစ်ဖန်ကျရောက်လာပြန်သည်။ ဤအရာများက မကြာခဏဆိုသလို သစ်တော၊ မြေယာအသုံးပြုမှုပုံစံနှင့် မြေမျက်နှာသွင်ပြင်ဆိုင်ရာပြောင်းလဲမှုများကိုဖြစ်စေ သည့်တွန်းအားများကို ဖြည့်စွက်ဖန်တီးပေးပြန်သည်။ ဥပမာ - ရွှေ့ပြောင်းနေ ထိုင်သူများ ဝင်ရောက်အခြေချခြင်းကဲ့သို့သောတွန်းအားများ။ ၂၀၀၀ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းထိုင်းနယ်စပ်တစ်လျှောက် ကျယ်ပြန့်လာသည့် အသေးစားပြောင်းစိုက်ခင်း နှင့် ပီလောပီနံစိုက်ပျိုးသည့်နေရာအများအပြားမှာ ယခင်က လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များ သစ်ထုတ်လုပ်ရှင်းလင်းခဲ့ပြီးသော မြေနေရာများဖြစ်သည်။ သို့သော် ကရင်ပြည် နယ်နှင့် မွန်ပြည်နယ်များထိစပ်ရာ ဒေသတစ်လျှောက်ရှိသစ်တောများ အများအ ပြားပြန်းတီးခဲ့ရသည်မှာ ၂၀၀၀ ခုနှစ် အလယ်ပိုင်းနှင့် နှောင်းပိုင်းကာလအတွင်း ရော်ဘာဈေးနှုန်းတစ်ဟုန်ထိုးမြှင့်တက်ချိန်က ရော်ဘာစိုက်ခင်းတိုးချဲ့မှုကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဤဆယ်စုနှစ်အတွင်း ဓလေ့ထုံးတမ်းအခြေခံပေါင်းသုံးစနစ်များကနေ တစ်သီး ပုဂ္ဂလပိုင်ဆိုင်ခြင်းစနစ်သို့ပြောင်းလဲသွားသော မြေယာပိုင်ဆိုင်အသုံး ပြုခြင်းစနစ်များနှင့် မြေယာဝယ်ယူဈေးကစားခြင်းများကလည်း မြေအသုံးချမှုပုံစံ နှင့်မြေမျက်နှာသွင်ပြင်ပြောင်းလဲခြင်း၊ မြေယာမဲ့ဖြစ်ခြင်းနှင့် မညီမျှမှုများကိုဖန်တီး နေသည့် အဓိကဇာတ်ဆောင်များဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။

၂ ကော်သူးလေအတွင်းသစ်တောပြုန်းတီးပျက်ဆီးစေသည့်အကြောင်းရင်းများ၊ မြေယာအသုံးပြုမှုနှင့်မြေမျက်နှာပြင်ပြောင်းလဲခြင်း

စစ်ပွဲများ၊ ထို့ပြင် ဒီမိုကရေစီအကျိုးပြုတပ်မတော် (DKBA)၊ ကရင်ငြိမ်းချမ်းရေးကောင်စီ (KNU/KNLA-PC)၊ နှင့် ကရင်အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော် (KNLA) တို့ ပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည့် အပစ်ခတ်ရပ်စဲရေးများသည် သစ်တောပြုန်းတီးမှုနှင့် မြေယာအသုံးပြုမှုစနစ်ပြောင်းလဲခြင်းများကို ဖန်တီးမောင်းနှင်သူများအပေါ် မည်သို့ဂရိုက် သက်ရောက်မှုရှိခဲ့သည်ကို ဤအစီရင်ခံစာတွင် အကြမ်းဖျင်းဖော်ပြထားသည်။ အပစ်ခတ်ရပ်စဲရေးအပြင် စီပွားဖြစ်သစ်ထုတ်လုပ်မှု၊ အသေးစားစိုက်ပျိုးရေးတိုးမြှင့်လာမှု၊ အဆောက်အအုံဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုမလုံခြုံခြင်းတို့သည်လည်း ကော်သူးလေဒေသအတွင်း သစ်တောပြုန်းတီးမှုနှင့် မြေယာအသုံးပြုမှုပြောင်းလဲခြင်းများဖြစ်အောင် အဓိကဖန်တီးမောင်းနှင်နေသည်ကို အောက်ပါသုံးသပ်ချက်များတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။ အစီရင်ခံစာ၏အဆုံး၌ သစ်တောပြုန်းတီးစေခြင်းနှင့် မြေယာအသုံးပြုမှုပြောင်းလဲအောင် ဖန်တီးနေသူများ၏ ပတ်သက်ဆက်နွယ်မှုများကို ကျေးရွာ (၂) ရွာအပေါ် အခြေခံပြီး ဥပမာအဖြစ်ဖော်ပြထားသည်။ ထို့နောက် သစ်တောစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့်အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းလုပ်ငန်းများကောင်းမွန်လာစေရန် KFD ကို ရည်ရွယ်ပေးထားသော အကြံပြုချက်များဖြင့် နိဂုံးချုပ်ထားပါသည်။

နောက်ခံသမိုင်း

မြန်မာတပ်မတော်သည် ကရင်လူထုများ၏ ရိုးရာဓလေ့မြေယာနှင့်အရင်းအမြစ်စီမံခန့်ခွဲမှုအလေ့အထများကို ဖျက်လိုဖျက်ဆီးအနောက်အယုတ်ပြုခဲ့သည်မှာ ၂၀၁၂ ခုနှစ် KNU အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး လက်မှတ်ရေးထိုးသည့်အချိန်ထိ ဖြစ်ပြီး အထူးသဖြင့် ၁၉၉၀ - ၂၀၀၀ ခုနှစ် “ဖြတ်လေးဖြတ်” ဖြင့် လူထုများကိုဖိနှိပ်သည့်ကာလတွင် အဆိုးဆုံးဖြစ်သည်။ ဒေသခံကရင်တိုင်းရင်းသားများသည်လည်း အကြောင်းမဲ့ မိမိတို့ဒေသမှ မကြာခဏ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်နေရသည်။ တချို့မှာစစ်ဘေးဒဏ်ကြောင့် ပြည်တွင်းစစ်ဘေးရှောင်များဖြစ်လာကြပြီး ပိုမိုထူထပ်သည့် တောတောင်လျှိုမြောင်းထဲတွင် တိမ်းရှောင်ထွက်ပြေးနေထိုင်ရပြီး တချို့သည် ထိုင်းနိုင်ငံနယ်စပ်ဘက်တွင် သွားရောက်ခိုလှုံကြသည်။ ကျန်တချို့သည် တွန်းအားအရသော်လည်းကောင်း၊ မိမိသဘောဆန္ဒအရသော်လည်းကောင်း လမ်းမကြီးများတစ်လျှောက်ရှိ စုစည်းရွာ နေရာများတွင် သွားရောက်အခြေချနေထိုင်ကြသည်။ တပ်မတော်သည် တစ်စုတစ်စည်းတည်းနေထိုင်ခဲ့သည့် ကရင်လူထုများကို အာဏာပိုင်များမှ အနီးအနားသစ်တောများကိုရှင်းလင်းခဲ့သည့်အပြင် ထိုပြန်လည်နေရာချထားရေးနေရာများတွင် လူစုခွဲနေထိုင်စေခဲ့ခြင်းသည် ကရင်လွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော် KNLA ကို အဝေးသို့တွန်းလိုက်ခြင်းနှင့် ကရင်လူထုများထံမှ အထောက်အပံ့မရရှိအောင်ပြုလုပ်သည့် တော်လှန်ရေးကိုဖိနှိပ်ဆန့်ကျင်သည့် နိုင်ငံရေးဗျူဟာတစ်ခုဖြစ်သည်။ ဒေသခံတချို့သည် အခွင့်အခါကြုံတိုင်း မိမိတို့ကျေးရွာသို့ တိတ်တဆိတ်ပြန်သွားကြပြီး ဥယျာဉ်ခြံရှိသီးပင်စားပင်များကို ပြန်လည်ပြုစုမှုများပြုလုပ်ကြသည်။ မိမိတို့အသက်အန္တရာယ်ကို စိုးရိမ်ကြောက်ရွံ့နေသောသူများအချို့မှာမူ ကျေးရွာကို ပြန်မသွားနိုင်သောကြောင့် မြေနေရာများသည် သစ်တောအဖြစ် ပြန်လည်ပြောင်းလဲသွားသည်။ ၎င်းတို့သည် ရပ်ရွာတွင် နေထိုင်ရန်အခွင့်မသာချိန်တွင် ပြင်ပရွေ့ပြောင်းနေထိုင်သူများနှင့် စစ်သားများသည် ဒေသ၏ ရိုးရာဓလေ့မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုကို လေးစားမှုမရှိပဲ ဝင်ရောက်နေထိုင်ခဲ့သည်။ မူလဒေသခံများ ပြန်လည်အခြေချနေထိုင်ခဲ့လျှင် ထိုကိစ္စရပ်သည် လက်ရှိအခက်အခဲတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။

၄ ကော်သူးလေအတွင်းသစ်တောပြုန်းတီးဖျက်ဆီးစေသည့်အကြောင်းရင်းများ၊ မြေယာအသုံးပြုမှုနှင့်မြေမျက်နှာပြင်ပြောင်းလဲခြင်း

၁၉၉၀ နှင့် ၂၀၀၀ ခုနှစ်အတွင်း လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခများနှင့် ပထဝီနိုင်ငံရေး တို့သည် သစ်တောပြုန်းတီးခြင်းနှင့် မြေယာအသုံးချပြောင်းလဲမှု သိသိသာသာ ဖြစ်စေရန် အခွင့်အလမ်းဖြစ်စေပြီး အထူးသဖြင့် အကြီးစားသစ်ထုတ်လုပ်မှုကို အကြီးအကျယ်လုပ်ဆောင်ခွင့်ရခဲ့သည့် ကာလဖြစ်သည်။ ၁၉၉၄ ခုနှစ် တွင် KNU မှ DKBA ခွဲထွက်လိုက်ပြီးများမကြာခင်မှာပင် DKBA သည် တပ်မတော်နှင့် အပစ် အခတ်ရပ်စဲရေး လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည်။ ၁၉၉၆ - ၉၇ ခုနှစ်တွင် တပ်မတော် သည် DKBA အကူအညီနှင့် KNLA ကို အကြီးအကျယ်ထိုးစစ်ဆင်ပြီး တိုက်ခိုက် ခဲ့သည်။ ထိုနိုင်ငံရေးအခြေအနေက DKBA အား နယ်စပ်ဒေသရှိ အရည်အသွေး ကောင်းမွန်လှသည့်သစ်တောပြင်ကြီးများထဲမှ သစ်များထုတ်ယူရန်နှင့် သတ္တုတူး ဖော်မှုများကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် လုပ်ကိုင်နိုင်အောင် အခွင့်အာဏာပေးခဲ့သည်။ KNU သည် လုံခြုံသည့်နေရာသို့ ဆုတ်ခွာခဲ့ရသောကြောင့် မြေယာနှင့်အရင်းအ မြစ်များကို ထိရောက်သေချာစွာ မကာကွယ် မအုပ်ချုပ်နိုင်တော့ပေ။

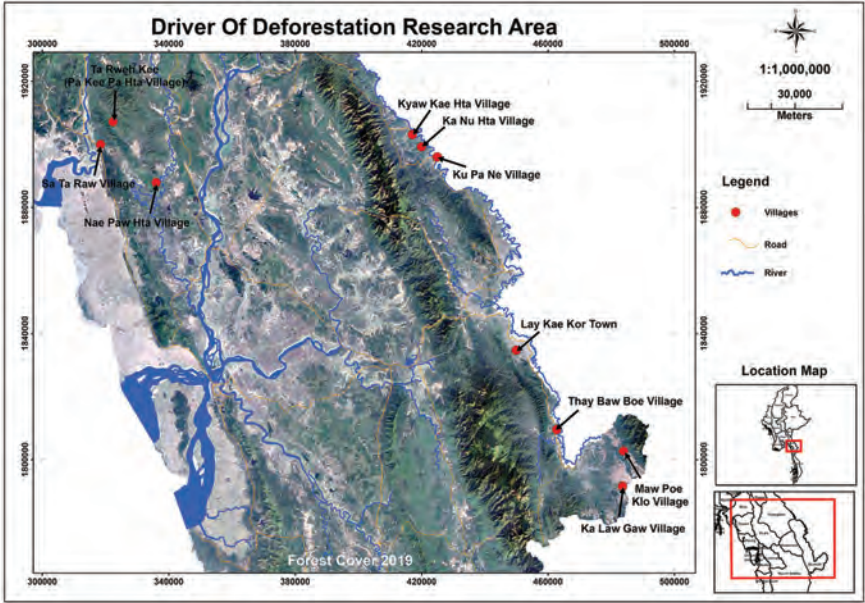
၂၀၀၀ ခုနှစ်အလယ်ပိုင်းခန့်၌ တချို့ကျေးရွာများသည် လူပေါင်းစုံဖြင့် ပြန် လည်ထူထောင်ထားသော ရွာများ ဖြစ်လာခဲ့သည်။ ထိုရွာများထဲတွင် တစ်ချို့ကရင် ကျေးရွာများသည် နှစ်ပေါင်းများစွာကတည်းက တည်ရှိလာခဲ့သောကျေးရွာများဖြစ် ပြီး အချို့မှာ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းမိသားစုဝင်များ (အများအားဖြင့် DKBA မိသားစုဝင်များ)၊ မိမိသဘောဆန္ဒအရ လာရောက်နေထိုင်သောစစ်ဘေးရှောင်များ၊ နေ့စားအလုပ်သမားများနှင့် စိုက်ပျိုးရေးအခွင့်အလမ်းများရရှိရေးအတွက် ရောက် လာသောကရင်မဟုတ်သည့် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ စသည့်လူပေါင်းစုံက ရွှေ့ပြောင်းဝင်ရောက်နေထိုင်ရာကနေ ကြီးထွားလာသော Counterinsurgency villages ခေါ် သောင်းကျန်းသူနှိမ်နင်းရေးရွာများဖြစ်သည်။ ကျေးရွာသစ်များတိုး ပွားလာခြင်းကနေ နေအိမ်ဆောက်လုပ်ခြင်း၊ မီးသွေးနှင့်ထင်းလိုအပ်ချက်နှင့် သီးနှံ စိုက်ပျိုးရန်လိုအပ်ချက်များရှိလာသည့်အတွက် အနီးဝန်းကျင်တွင် ကျန်ရှိနေသေး သည့်သစ်တောများအပေါ် အသစ်သောခြိမ်းခြောက်မှုများကို ဖန်တီးပေးပြန်သည်။ အသစ်ပြောင်းရွှေ့လာသူများကြောင့် ဝင်ငွေရကောက်ပဲသီးနှံစိုက်ပျိုးရေးများ အထူးသဖြင့် CP ပြောင်ဖူးစိုက်ပျိုးရေးများ စတင်ကျယ်ပြန့်လာခဲ့သည်။

၂၀၁၂ ခုနှစ် KNU အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးလက်မှတ်ထိုးချိန်ကစပြီး ကော်သူးလေ၏နေရာ တော်တော်များများတွင် နိုင်ငံရေးတည်ငြိမ်လာမှုနှင့်လူမှုဘဝလုံခြုံမှုအခြေအနေ သိသိသာသာတိုးတက်လာခြင်းကြောင့် ပြည်သူလူထုအများစုမှာ မြေယာအသုံးချမှုစနစ်သစ်အောက်တွင် ပိတ်မိနေကြသည်။ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးကြောင့် DKBA (အများစုမှာ ယခုအခါ နယ်ခြားစောင့်တပ်/BGF) က ရရှိခဲ့သော နယ်မြေထိန်းချုပ်မှုအခွင့်အာဏာများစွာကို KNU က ပြန်လည်ရရှိခဲ့သည်။ KNU ၏ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးကြောင့် လူမှုဘဝလုံခြုံရေးအခြေအနေအနည်းငယ်ကောင်းမွန်လာသည့်အားလျော်စွာ ကရင်စစ်ဘေးရှောင်များနှင့် ဒုက္ခသည်အချို့မှာ ၎င်းတို့၏မူလကျေးရွာများသို့ ပြန်လည်နေထိုင်ခဲ့ကြပြီး အခြားအချို့မှာ ထိုင်းနယ်စပ်တလျှောက်ရှိ သတ်မှတ်ထားသောနေရာသစ်များတွင် ပြန်လည်ထူထောင်ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခဲ့ကြသည်။ နောက်ဆက်တွဲအနေဖြင့် အခြားဒေသမှလာသောလူများက ထပ်မံပြီး စတင်ရွှေ့ပြောင်းရောက်ရှိလာခဲ့သည်။ မူလဒေသခံများသည် ယခင်ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးစနစ်မှ တစ်သီးပုဂ္ဂလပိုင်မြေပေါ်ပြုလုပ်သည့် ဝင်ငွေရသီးနှံများ စိုက်ပျိုးရေးစနစ်များသို့ အချိန်တိုအတွင်း၌ ပြောင်းလဲလုပ်ကိုင်လာကြသည်။ KNU ၏အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးကြောင့် ကရင်ဒေသရှိ ကျန်ရှိနေသေးသည့်သစ်တောများအတွင်း ဖြစ်ပွားနေသည့်/ ဖြစ်လာနိုင်သည့် သစ်ထုတ်လုပ်ရေးနှင့်စီးပွားဖြစ်စိုက်ပျိုးရေးစီမံကိန်းတိုးချဲ့မှုများကို KNU က စည်းမျဉ်း ဥပဒေနှင့်အညီ ထိထိရောက်ရောက်စီမံကွပ်ကဲနိုင်အောင် KNU အတွက် စီမံအုပ်ချုပ်မှုစွမ်းရည်နှင့် နိုင်ငံရေးအခွင့်အလမ်းဆိုင်ရာ အပြောင်းအလဲများစွာကို ဖန်တီးပေးခဲ့သည်။ နောက်ဆက်တွဲရလဒ်မှာ စီးပွားဖြစ်သစ်ထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းအများစု ရပ်တန့်သွားခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် DKBA နှင့် BGF တို့မှ အခြေအနေ သစ်ထုတ်လုပ်ရန်အခွင့်အာဏာများဆုံးရှုံးသွားသည့် နောက်ပိုင်း အဟန့်အတား အချို့ကြောင့် အချို့သောနေရာအနည်းငယ်တွင် သစ်လုပ်ငန်းဆက်လဲရှိနေသော်လည်း သစ်လုပ်ငန်း အများစုရပ်တန့်ခဲ့သည်။

၆ ကော်သူးလေအတွင်းသစ်တောပြုန်းတီးပျက်ဆီးစေသည့်အကြောင်းရင်းများ၊ မြေယာအသုံးပြုမှုနှင့်မြေမျက်နှာပြင်ပြောင်းလဲခြင်း

သစ်တောပြုန်းတီးမှု နှင့် မြေယာအသုံးပြုမှုပုံစံပြောင်းလဲခြင်းကို ဖြစ်ပေါ်စေသည့် အဓိကဖန်တီးမောင်းနှင့်သူများအပေါ် သုံးသပ်ချက်

၂၀၂၀ ခုနှစ်တွင် KNU ၏အုပ်ချုပ်ရေးနယ်မြေများဖြစ်သော ဒူးပလာရာ ခရိုင်၊ ဘားအံခရိုင်နှင့် ဒူးသထူခရိုင်အတွင်းရှိ ကရင်အများစုနေထိုင်သောကျေးရွာပေါင်း (၁၀) ရွာတွင် Forest Trends အဖွဲ့၏ နည်းပညာဆိုင်ရာလမ်းညွှန်မှုဖြင့် ကော်သူးလေသစ်တောဦးစီးဌာန (KFD) မှ အရာရှိများနှင့် ကရင်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့်လူမှုရေးဆိုင်ရာလုပ်ရှားမှုကွန်ရက် (KESAN) အဖွဲ့အစည်းတို့မှ ကွင်းဆင်းပြီး သုတေသနများ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ကွင်းဆင်းသုတေသနပြုရခဲ့သော ကျေးရွာများသည် ကရင်ပြည်နယ်အတွင်းပိုင်း နှင့် ထိုင်းနိုင်ငံနယ်စပ်တစ်လျှောက်ရှိ ကျေးရွာများအပြင် မွန်နှင့်ကရင်နယ်စပ်များလည်းပါဝင်သည်။

ပုံ (၁) ကွင်းဆင်းလေ့လာမှုပြုလုပ်ခဲ့သောကျေးရွာများကို ဖော်ပြထားသည်။

ကော်သူးလေအတွင်းသစ်တောပြုန်းတီးမှုကိုဆီးစေသည့်အကြောင်းရင်းများ၊
မြေယာအသုံးပြုမှုနှင့်မြေမျက်နှာပြင်ပြောင်းလဲခြင်း ၇

၁။ စီးပွားဖြစ်သစ်ထုတ်လုပ်မှု

၁၉၉၀ ခုနှစ်အလယ်ပိုင်းကတည်းက သစ်တောအရင်းအမြစ်ကို ခြိမ်းခြောက်သည့်ကိစ္စရပ်များ ပိုမိုများပြားလာသလို ကော်သူလေးနယ်မြေတစ်ခုအခြေအနေသည်လည်း အချိန်နဲ့အမျှ ပို၍အရေးကြီးလာသည်။ ထိုင်းနယ်စပ်၊ မွန်နယ်စပ်တို့နှင့် ဝေးလံခေါင်ဖျားနေရာတွင်ပါ သစ်တောပြုန်းတီးစေသည့် အကြောင်းအရင်းများနှင့် ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည်မှာ KNU အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးစာချုပ် မရေးထိုးမီအချိန်မှာရော ရေးထိုးပြီးနောက်ပိုင်းအထိပါဖြစ်သည်။ ဤများစွာသောသစ်တောကဏ္ဍ၏အကြပ်အတည်းကို သိရှိနားလည်ဖို့ရန် အရေးကြီးသည့်အပြင် လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခအခြေအနေများကြားမှ ၎င်းအကြပ်အတည်းများ မည်သို့ပြောင်းလဲသွားသည်ကို သိရှိရန်မှာလည်း အလွန်အရေးကြီးသည်။

၁၉၉၇ ခုနှစ်တွင် အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ထိုင်းနယ်စပ်တစ်လျှောက်ရှိ သစ်လုပ်ငန်း၏ အရှိန်အဟုန်မှာ မြင့်မားလာခဲ့သည်။ KNU အဖွဲ့အစည်းကနေ DKBA မခွဲထွက်မှီ အစောပိုင်းနှစ်အနည်းငယ်နှင့် ခွဲထွက်ပြီး ၁၉၉၆ - ၉၇ ခုနှစ်များအတွင်းတွင် အကြမ်းဖက်တပ်မတော်သည် DKBA အား သစ်ထုတ်လုပ်ရန် အခွင့်အာဏာပေးခဲ့သည်။ ဤအခြေအနေတွင် ၁၉၈၉ ခုနှစ်က စတင်ခဲ့သည့် ထိုင်းအစိုးရ၏ ထိုင်းနိုင်ငံအတွင်း သစ်ထုတ်လုပ်ရေးပိတ်ပင်မှုက ထိုင်းစီးပွားရေးသမားများအား ထိုင်းမြန်မာနယ်စပ်တစ်လျှောက်တွင် သစ်ထုတ်လုပ်ရန် တွန်းအားပေးလိုက်သည်။ ဆက်လက်ပြီး တပ်မတော်/DKBA နှင့် KNLA တို့အကြားဖြစ်ပွားခဲ့သော တိုက်ပွဲများက သစ်လုပ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများတွင် တာဝန်ယူမှုတာဝန်ခံမှု ရှိစေရန်နှင့် လုပ်ငန်းများအား စည်းမျဉ်းဥပဒေနှင့်အညီကြီးကြပ်ကိုင်တွယ်ရန်အတွက် အဟန့်အတားဖြစ်စေခဲ့ပြန်သည်။ အဆိုးဆုံးမှာ ထိုစဉ်က DKBA ၌ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးစွမ်းရည်များ မရှိခဲ့ပေ။ ထိုစဉ်က သစ်ထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများသည်လည်း KNU ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ထားသောနေရာများကို အထူးအဓိကထားခဲ့ပုံရသည်။ သစ်ထုတ်လုပ်မှုများသည် အစဉ်မပြတ်ပဲ ၂၀၀၀ ခုနှစ်များမှ KUN အပစ်အခတ်ရပ်သည့်အထိ ဆက်လက်ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။

၈) ကော်သူလေးအတွင်းသစ်တောပြုန်းတီးပျက်ဆီးစေသည့်အကြောင်းရင်းများ၊ မြေယာအသုံးပြုမှုနှင့်မြေမျက်နှာပြင်ပြောင်းလဲခြင်း

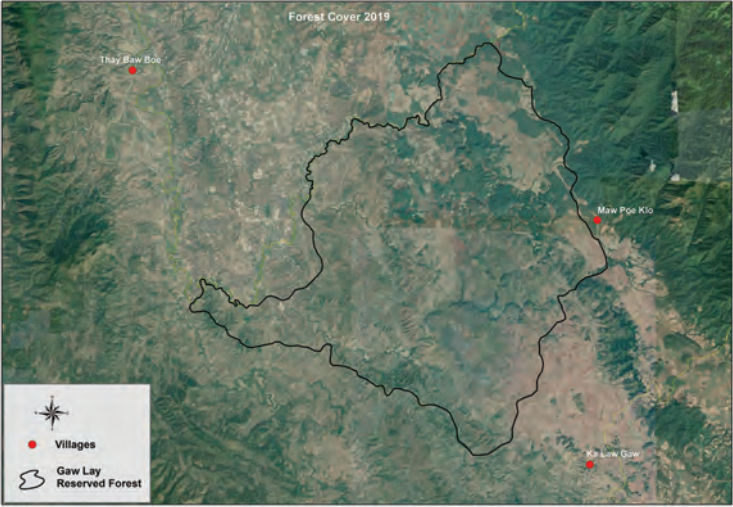
GNU အပစ်အခတ်ရပ်စဲပြီးသည့်အချိန် မှစပြီး ၊ တချိန်တည်းတွင် DKBA နှင့် BGF တို့ အာဏာလက်လွတ်ရပြီးနောက် အကြီးစားသစ်ထုပ်လုပ်မှုအချို့သာ ကျန်ရှိပြီး အများစုမှာလည်း အဆောက်အအုံဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းနှင့်ဆက်စပ်သော သစ်လုပ်ငန်းများသာဖြစ်ပြီး သီးခြားသစ်ထုတ်လုပ် မှုမှာ အနည်းငယ်သာရှိတော့ သည်။ စီးပွားဖြစ်သစ်လုပ်ငန်းကိုအဆုံးသတ်လိုက်နိုင်ခြင်းသည် သစ်တောပြုန်း တီးမှုအခက်အခဲကို ကျော်လွှားနိုင်ခဲ့သည့် ကြီးမားသည့်ပြောင်းလဲမှုတစ်ခုဖြစ် ခဲ့သည်။ လွန်ခဲ့သောနှစ်အနည်းငယ်မှစ၍လည်း GNU မှ တာဝန်ရှိသူများသည် ထိန်းသိမ်းထားသည့်သစ်တောများနှင့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်ဘေးမဲ့တောနေရာ တွင် သစ်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ကျူးကျော်ဝင်ရောက်ခြင်းကို ပိုမိုတင်းကြပ်လိုက်သည်။ ထို့ပြင် GNU မှ တာဝန်ရှိသူများသည် ယခင်ကတည်းက သစ်ထုတ်လုပ်ခဲ့သည့် မြေပြန့်များပေါ် စိုက်ပျိုးရေးတိုးချဲ့မှုကို ထိန်းချုပ်ရန်နှင့် သစ်တောဖုံးလွှမ်းနေသည့် တောင်ကုန်းများကို ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းထားနိုင်ရန် GNU ၏ အုပ်ချုပ်ရေး အောက်တွင် သစ်တောများကို အင်တိုက်အားတိုက် ကာကွယ်ခဲ့ကြသည်။

KFD မှ ကော်သူးလေအနံ့ရှိများစွာသောကာကွယ်ထိန်းသိမ်းသစ်တော များနှင့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်ဘေးမဲ့တောများကို စီမံခန့်ခွဲလျက်ရှိသည်။ ထိုအထဲ က သစ်တောများစွာကို နယ်နိမိတ်တိုင်းတာအတည်ပြုထားပြီးဖြစ်ပြီး တစ်ချို့မှာ နယ်နိမိတ်ပြီးမြောက်အောင်တိုင်းတာရန်နှင့် အသေအချာစီမံခန့်ခွဲရန် လိုသေး သည်။ ဥပမာအားဖြင့် ဒူးပလားရာခရိုင်တွင် KUN မှ အသိအမှတ်ပြုထားသော ထိန်းသိမ်းထားသောသစ်တော အရေအတွက် (၂၉) ခု ရှိသော်လည်း နယ်နိမိတ် ကို (၁၅) နေရာသာ တရားဝင်သတ်မှတ်တိုင်းတာနိုင်သေးသည်။ မြန်မာအစိုးရ ဖက်မှလည်း မြန်မာနိုင်ငံအနှံ့တွင် ထိန်းသိမ်းကာကွယ်တောများစွာကို သတ်မှတ် ထားသည်။ ထိုအထဲတွင် GNU ၏ထိန်းချုပ်နယ်မြေကိုပါ ဆွဲသွင်းသတ်မှတ်ထား သော ထိန်းသိမ်းသစ်တောများပါဝင်သည်။ သို့သော် ယခုကဲ့သို့ GNU နယ်မြေထဲ ရှိနေသည့် ပြည်ထောင်စုအစိုးရမှ နယ်နိမိတ်ရေးဆွဲသတ်မှတ်သည့် ထိန်းသိမ်း သစ်တောများမှာလည်း စာရွက်ပေါ်မှာသာရှိပြီး လက်တွေ့မြေပြင်တွင် ပြည်

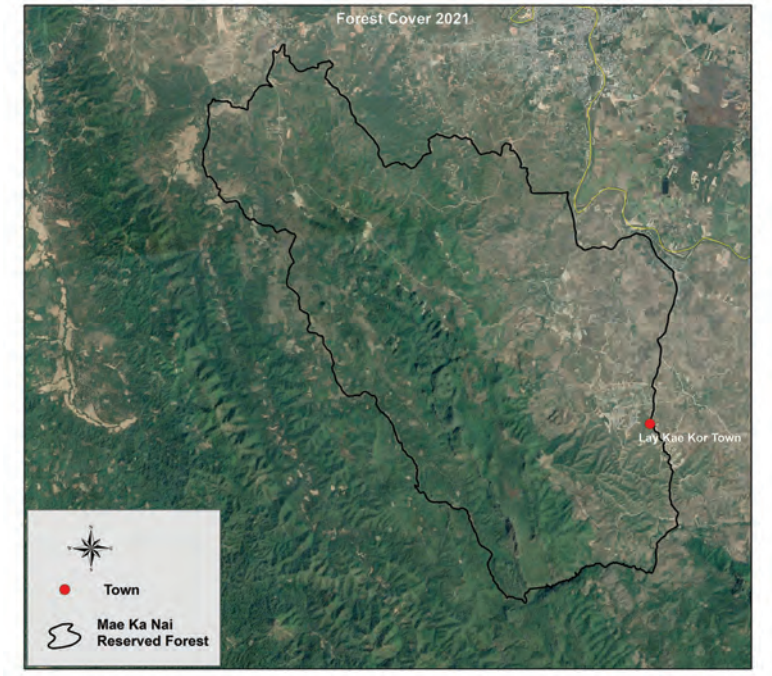
ထောင်စုအစိုးရ၏ သစ်တောဌာနဝန်ထမ်းများထိန်းသိမ်းစီမံခြင်းမရှိပါ။ ထိန်းသိမ်းသစ်တောများကိုသတ်မှတ်ရာ၌ KNU နှင့်မြန်မာအစိုးရနှစ်ဖက်လုံးမှ ယခင်ကိုလိုနီခေတ်က ဗြိတိသျှအစိုးရသတ်မှတ်ခဲ့သည့် ထိန်းသိမ်းသစ်တောများကို အခြေခံသတ်မှတ်ကြသည့်အတွက် တစ်ချို့သောနေရာများမှာ KNU နှင့် ပြည်ထောင်စုအစိုးရတို့၏ ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းထားသောသစ်တောဧရိယာများ ထပ်နေပြန်သည်။ KNU ၏ ထိန်းသိမ်းထားသောသစ်တောများနှင့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်ဘေးမဲ့တောများဝန်းကျင်ပတ်လည်တွင် ကျေးရွာများပြန်လည်ချထားခြင်းသည် သစ်တောပြုန်းတီးခြင်းနှင့် မြေယာအသုံးချမှုပြောင်းလဲမှု ဖြစ်မည်ကို ဖော်ပြနေသည်။

၁၉၉၀ - ၂၀၀၀ ခုနှစ်ကာလ အရှေ့တောင်ပိုင်းဒေသအတွင်း ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းပေါင်းစုံ၏သစ်ထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများသည် ထိန်းသိမ်းထားသောသစ်တောနှင့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်ဘေးမဲ့တောများထဲတွင် အများဆုံးဖြစ်ပွားသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိထားသည်။ ဤအချက်ကိုကြည့်ခြင်းအားဖြင့် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များသည် ဤသစ်တောများကိုပစ်မှတ်ထားခဲ့ပြီး ဒေသခံ KNU တာဝန်ရှိသူအချို့မှလည်း တရားမဝင်သစ်ထုတ်လုပ်ကိုင်ခွင့်ပေးခဲ့မှုများရှိကြောင်း မြင်ရသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဤဒေသများသည် သွားရောက်ရန်မလွယ်ကူသည့်နေရာဖြစ်ခဲ့ပြီး နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရမှ စီးပွားဖြစ်သစ်လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ရန် သတ်မှတ်ထားခဲ့သော သစ်တောများရှိရာဒေသဖြစ်သောကြောင့်လည်းဖြစ်သည်။ KNU အပစ်အခတ်ရပ်စဲချိန်တွင် ထိုသစ်တောအတော်များများသည် အဆမတန်သစ်ထုတ်လုပ်ထားခြင်းကြောင့် အရည်အသွေးအတော်ကျဆင်းနေပြီး ဖြစ်သည်ကို အောက်ဖော်ပြပါ ပုံ (၂၊ ၃၊ နှင့် ၄) များတွင် တွေ့မြင်နိုင်သည်။

၁၀ ကော်သူးလေအတွင်းသစ်တောပြုန်းတီးပျက်ဆီးစေသည့်အကြောင်းရင်းများ၊ မြေယာအသုံးပြုမှုနှင့်မြေမျက်နှာပြင်ပြောင်းလဲခြင်း

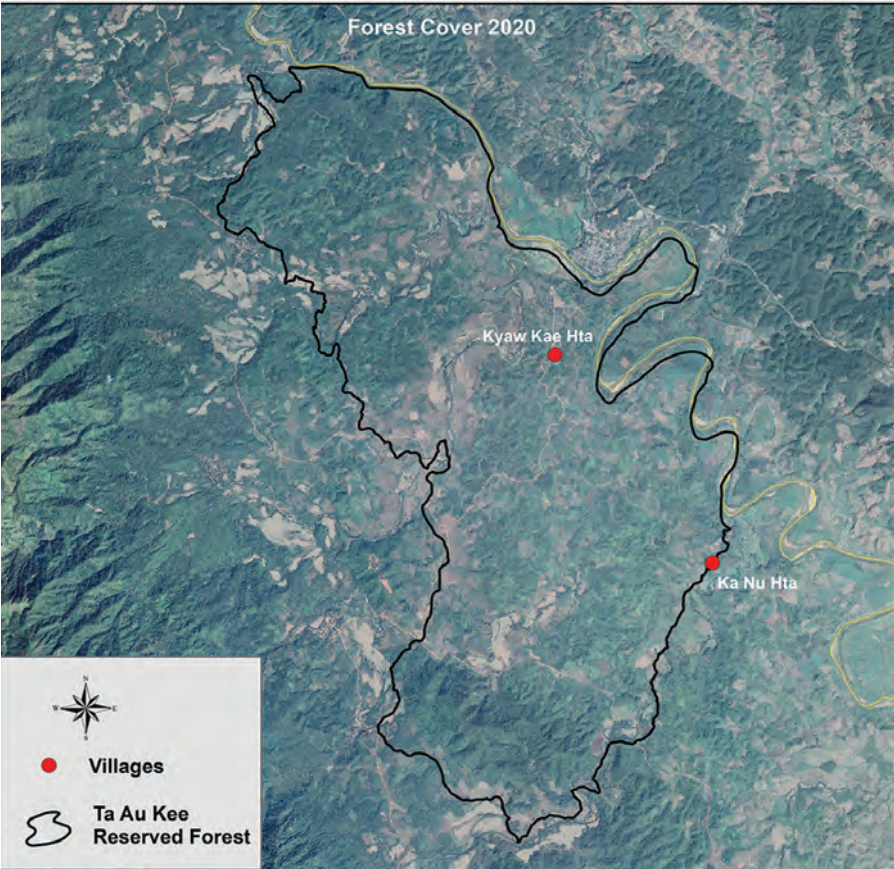

ပုံ (၂) ဝေါလေသစ်တောကြီးပိုင်း၏ သစ်တောဖုံးလွှမ်းမှုနှင့်မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အခြေအနေ၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ်။

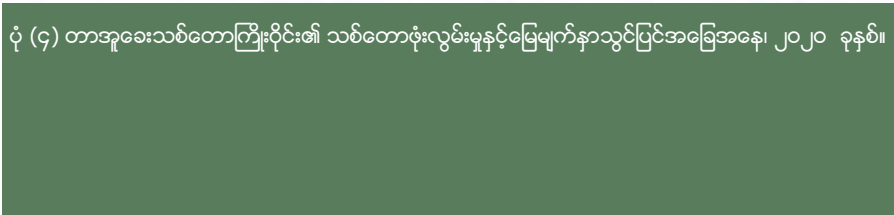

ပုံ (၃) မယ်ကန်သစ်တောကြီးပိုင်း၏ သစ်တောဖုံးလွှမ်းမှုနှင့်မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အခြေအနေ၊ ၂၀၂၁ ခုနှစ်။

ကော်သူးလေအတွင်းသစ်တောပြုန်းတီးပျက်ဆီးစေသည့်အကြောင်းရှင်းများ၊
မြေယာအသုံးပြုမှုနှင့်မြေမျက်နှာပြင်ပြောင်းလဲခြင်း ၁၁

ပုံ (၄) တာအူခေးသစ်တောကြိုးပိုင်း၏ သစ်တောဖုံးလွှမ်းမှုနှင့်မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အခြေအနေ၊ ၂၀၂၀ ခုနှစ်။

၁၂ ကော်သူးလေအတွင်းသစ်တောပြုန်းတီးပျက်ဆီးစေသည့်အကြောင်းရင်းများ၊
မြေယာအသုံးပြုမှုနှင့်မြေမျက်နှာပြင်ပြောင်းလဲခြင်း

၂။ အသေးစားစိုက်ပျိုးရေးတိုးချဲ့မှု

ဒေသခံကရင်တိုင်းရင်းသားတို့သည် ရိုးရာဓလေ့ (အများနှင့်ဆိုင်သော) မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုအခွင့်အရေးအရ ၂၀၀၀ ခုနှစ်တိုင် အစဉ်အလာအတိုင်း ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာများကို မှီခိုလုပ်ကိုင်ခဲ့ကြသည်။ တိုက်ပွဲအနှောင့်အယှက်ကြားမှ ဒေသခံများသည် ၎င်းတို့၏စားဝတ်နေရေးအတွက် လိုအပ်သောအစားအစာများကို တောင်ယာများတွင် သီးနှံများကိုစိုက်ပျိုးကြသည်။ တောင်ယာများသည် တောင်ကုန်းပေါ်တွင်ရှိကြပြီး အများစုမှာ တောင် (သစ်တော) စောင်းတွင် ရှိကြသည်။ အိမ်ထောင်စုများသည် မြေယာနှင့်သစ်တောများကို အများနှင့်ဆိုင်သောပိုင်ဆိုင်မှုအဖြစ် လက်ခံကြပြီး (rotational farming) အလှည့်ကျစိုက်ပျိုးခြင်းကဲ့သို့) ရိုးရာဓလေ့အရင်းအမြစ်စီမံခန့်ခွဲမှုအစဉ်အလာများကို လိုက်နာကြသည်။ ဝမ်းစာဖူလုံမှုအတွက် လုပ်ကိုင်သောစိုက်ပျိုးရေးနှင့် အများနှင့်ဆိုင်သောပိုင်ဆိုင်မှုများသည် ကျေးရွာစီးပွားရေးပင်မ ဖြစ်သည်။ တချို့အိမ်ထောင်စုများမှာ အများနှင့်ဆိုင်သော ပိုင်ဆိုင်မှု မျိုးထက် အိမ်ထောင်စုပိုင်ဥယျာဉ်ခြံရှိ၍ ကွမ်းပင်ကဲ့သို့ သီးပင်စားပင်များကို အိမ်အနီးအနားတွင် စိုက်ပျိုးကြသည်။ ထို့ပြင် မီးသွေးပြုလုပ်ရန် ထင်းများကိုရယူစုဆောင်းခြင်းနှင့် သစ်မဟုတ်သောအခြားသစ်တောထွက်ပစ္စည်းများရယူခြင်းနှင့် ဒေသတွင်းသစ်လုပ်ငန်းများတွင် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ခြင်းဖြင့် သစ်တောကိုမှီခိုကြသည်။ သို့သော် တိုက်ပွဲများနှင့်အမွေပြောင်းရွှေ့ခံရခြင်းတို့သည် ရိုးရာဓလေ့အခြေခံလယ်ယာစိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် သစ်တောအသုံးပြုမှုစနစ်များအတွက် ကြီးမာသောအနှောင့်အယှက် ဖြစ်လာခဲ့သည်။

၂၀၀၀ ခုနှစ်အလယ်ပိုင်း မှစ၍ ပြီးခဲ့သည့် (၁၅) နှစ်တာကာလအတွင်း ကျေးလက်နေဒေသခံ ကရင်တိုင်းရင်းသားလူထုများသည် ရေရှည်တည်တံ့သော အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းမှုကို ပေးစွမ်းသည့် သဘာဝအရင်းအမြစ်နှင့် အများနှင့်ဆိုင်သော ရိုးရာဓလေ့မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုအပေါ် မှီခိုမှုနည်းပါးလာသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကွင်းဆင်းလေ့လာခဲ့သည့်ဒေသများအတွင်းရှိ ဒေသခံအများစုသည် တစ်သီးပုဂ္ဂလ ပိုင်ဆိုင်မှုအယူအဆအပေါ်အခြေခံသော ဝင်ငွေရသီးနှံစိုက်ပျိုးရေးသို့ ပြောင်း

ကော်သူးလေအတွင်းသစ်တောပြုန်းတီးပျက်ဆီးစေသည့်အကြောင်းရင်းများ၊
မြေယာအသုံးပြုမှုနှင့်မြေမျက်နှာပြင်ပြောင်းလဲခြင်း ၁၃

လဲလုပ်ကိုင်လာခဲ့သည်မှာ လွန်ခဲ့သောဆယ်စုနှစ်ကတည်းကဖြစ်သည်။ KNU အပစ်အခတ်ရပ်စဲခါနီးအချိန်တွင် ဒေသတွင်းဈေးကွက်စီးပွားရေးကြောင့် သီးနှံမျိုးစုံ စိုက်ပျိုးလာပြီး အထူးသဖြင့် ရော်ဘာ၊ CP ပြောင်း နှင့် နောက်ပိုင်းတွင် ပီလောပီ နံများကို စိုက်ပျိုးလာသည်။

ဤစီးပွားဖြစ်သီးနှံများသည် မွန် (ရော်ဘာ) နှင့် ထိုင်းနိုင်ငံ (CP ပြောင်းနှင့် ပီလောပီနံ) မှ တစ်ဆင့် ကော်သူးလေသို့ အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ဝင်ရောက်လာခြင်းကြောင့် ရွာသားများသည် ဝမ်းစာဖူလုံရေးမှ စီးပွားဖြစ်သီးနှံများပိုတိုး၍စိုက်ပျိုးလာကြသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ အိမ်ထောင်စုများသည် မိမိတို့တောင်ယာမြေများကို ပြောင်း၍မလွယ်သောစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ကွက်များ (permanent agricultural plots) အဖြစ် ပြောင်းလဲလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဒေသခံများကိုယ်တိုင်လုပ်ကိုင်သောစိုက်ကွက်များသည် အသေးစားများသာဖြစ်ပြီး ကုမ္ပဏီများမှ လယ်ယာစီးပွားအဖြစ် ရင်းနှီးမြုပ်နှံသည့် အကြီးစားလုပ်ကွက် (မြန်မာနိုင်ငံ၏အခြားဒေသတွင်တွေ့ရလေ့ရှိသော အကြီးစားစိုက်ပျိုးရေးများကဲ့သို့) လည်း အနည်းငယ်တွေ့ရသည်။ လျင်မြန်စွာပြောင်းလဲသွားသည့် စီးပွားဖြစ်စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ကွက်အပြည့်နှင့် ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာအနည်းငယ်ကို ပုံ (၅) တွင် တွေ့နိုင်သည်။

၂၀၀၀ ခုနှစ် အလယ်ပိုင်းနှင့်နောက်ပိုင်းတွင် ထိုင်းနိုင်ငံမှ middlemen များ၏ တိုက်တွန်းမှုနှင့် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုကြောင့် ထိုင်းနိုင်ငံနယ်စပ်တစ်လျှောက် ရွာသားများ CP ပြောင်းကိုစတင်စိုက်ပျိုးလာကြသည်။ KNU အပစ်အခတ်ရပ်စဲပြီး နောက်ပိုင်း နိုင်ငံရေးအခြေအနေတည်ငြိမ်လာပြီး CP ပြောင်း စိုက်ပျိုးရေးသည် ပိုမိုကျယ်ပြန့်လာပြီး အထူးသဖြင့် အကျိုးအမြတ်ရသည်ဟု လယ်သမားများ၏ တစ်ဆင့်စကားတစ်ဆင့်နားကြောင့် ပို၍ပင်မြန်မြန်ဆန်ဆန်တိုးချဲ့လာကြသည်။ ထို့ပြင် CP ပြောင်း ထုပ်လုပ်မှုအသေးစားရင်းနှီးမှုတွင် DKBA / BGF နှင့် KNU အချို့အရာရှိများ နှင့်၎င်းတို့ မိသားစုဝင်များပါ လုပ်ကိုင်လာကြသည်။ ပြင်ပမှရင်းနှီးမြုပ်နှံသူများလည်း ထိုင်းနိုင်ငံစပ်တစ်လျှောက် ရိုးပေါက်အောင်လျှောက်ကာ KNU ၏ မြေယာမူဝါဒအရ တရားမဝင်သည့်တိုင် ရွာသားများနှင့် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းထံမှ မြေယာဝယ်ယူရန် အခွင့်အရေးရှာနေခဲ့သည်။

၁၄ ကော်သူးလေအတွင်းသစ်တောပြုန်းတီးပျက်ဆီးစေသည့်အကြောင်းရင်းများ၊ မြေယာအသုံးပြုမှုနှင့်မြေမျက်နှာပြင်ပြောင်းလဲခြင်း

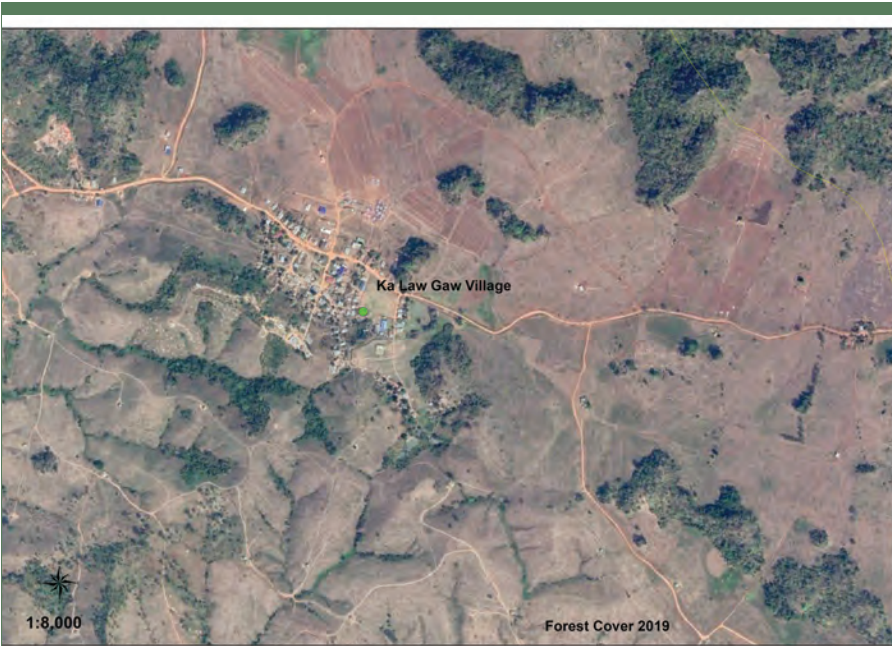

ပုံ (၅) ဝင်ငွေရစီးပွားဖြစ်သီးနှံစိုက်ပျိုးမြေများဖြစ်သွားသော မော်ပိုးကလိုးရွာအနီးတဝိုက်ရှိ မြေယာပြောင်းလဲမှု၊ ၂၀၂၀ ခုနှစ်။

သို့သော် ၂၀၁၀ ခုနှစ်အလယ်လောက်တွင် CP ပြောင်း၏ဈေးနှုန်းသည် ကျဆင်းလာသည့်အပြင် တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ် ပိုပိုတိုးပြီး ဓာတုသုံးစွဲမှုကြောင့် CP ပြောင်းအထွက်နှုန်းလည်း လျော့ကျလာသည်။ ထို့ကြောင့် ဒေသခံများသည် ကြွေးမြီးပြဿနာများနှင့် အဆတိုးပြီး ရင်ဆိုင်လာရသည်။ အောက်စာပိုဒ်တွင် ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်း CP ပြောင်းစိုက်ပျိုးမှုကြောင့် ပြဿနာနှင့် ရင်ဆိုင်နေရသောလယ်သမားများအကြောင်းကို အသေးစိတ်ဖော်ပြထားသည်။ ထိုအကြောင်းကြောင့် နှစ်အနည်းငယ်အတွင်း ထိုင်းနယ်စပ်တစ်လျှောက်ရှိကျေးရွာများသည် CP ပြောင်းအစား စီးပွားဖြစ်စိုက်ပျိုးရေးအတွက် ပီလောပီနံကိုပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးလာကြသည်။ Thai middlemen နှင့် ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူများသည်လည်း ယခုစီးပွားဖြစ်စိုက်ပျိုးရေးကို လုပ်ကိုင်ကြရန် တိုက်တွန်းခဲ့ကြောင်း ကြားသိခဲ့ရသည်။

ကော်သူးလေအတွင်းသစ်တောပြုန်းတီးပျက်ဆီးစေသည့်အကြောင်းရင်းများ၊ မြေယာအသုံးပြုမှုနှင့်မြေမျက်နှာပြင်ပြောင်းလဲခြင်း ၁၅

လေ့လာတွေ့ရှိချက်အရ CP ပြောင်းစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုအများစုသည် သစ်တောပြုန်းတီးမှု ဖြစ်စေသည့် တိုက်ရိုက်အကြောင်းရင်းမဟုတ်ပေ။ ပြောင်းစိုက်ခင်းများသည် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ အစည်းများ သစ်ထုတ်လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ခဲ့သည့် နေရာများတွင်သာဖြစ်သည်။ လယ်သမားများသည် ၎င်းတို့တောင်ယာမြေကို CP ပြောင်းစိုက်ပြီး ပြောင်းစိုက်ခင်းအဖြစ်ပြောင်းလဲလိုက်သည်။ တစ်ချို့အသေးစား CP ပြောင်းစိုက်ကွက်များသည် သစ်တောပြုန်းတီးမှုကို တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေသည်။ အလွန်အကျွံထုတ်ယူသုံးစွဲခြင်းနှင့် သစ်ထုတ်လုပ်ခြင်းကြောင့် ယိုယွင်းနေသည့်သစ်တောကို ပို၍ ပျက်ဆီးစေခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ ကွင်းဆင်းလေ့လာခဲ့သည့် ကျေးရွာများတွင် အလတ်စားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအနည်းငယ်သာတွေ့ရပြီး သစ်တောနှင့် သစ်တောဖုံးအုပ်ထားသည့် တောင်စောင်းထဲသို့ တိုးချဲ့လုပ်ကိုင်နေသည်။ ဤကိစ္စရပ်များသည် သစ်တောပြုန်းတီးမှုနှင့် တိုက်ရိုက်ဆက်စပ်နေသည်ကို အောက်ဖော်ပြပါ ပုံ (၆) တွင် လေ့လာနိုင်သည်။

ပုံ (၆) ဝင်ငွေရစီးပွားဖြစ်ပြောင်းစိုက်ပျိုးမြေများဖြစ်သွားသော ကလော်ဂေါ်ကျေးရွာအနီးတဝိုက်ရှိ မြေယာပြောင်းလဲမှု၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ်။

၁၆ ကော်သူးလေအတွင်းသစ်တောပြုန်းတီးပျက်ဆီးစေသည့်အကြောင်းရင်းများ၊ မြေယာအသုံးပြုမှုနှင့်မြေမျက်နှာပြင်ပြောင်းလဲခြင်း

လွန်ခဲ့သောနှစ်အနည်းငယ်မှ ရိတ်သိမ်းခဲ့သော CP ပြောင်းများ ဈေးနှုန်းကျ ဆင်းသွားသော်လည်း စိုက်ပျိုးရေးကုန်ကျစရိတ် မြင့်မားနေဆဲကြောင့် CP ပြောင်း စိုက်ပျိုးသူ ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စုများအတွက် ငွေကြေးအခက်အခဲများ နှင့် ရင်ဆိုင်နေရသည်။ ကွင်းဆင်းမေးမြန်းချက်အရ ပိုပြီးချို့တဲ့သည့် အချို့အိမ် ထောင်စုများအဖို့ CP ပြောင်းစိုက်ပျိုးခြင်းကြောင့် အကြွေးပြဿနာပါ ရင်ဆိုင်နေရ သည်။ နည်းလမ်းအမျိုးမျိုးနှင့်ဖြေရှင်းနေရပြီး တစ်နည်းမှာ ၎င်းတို့မြေယာများကို ရောင်း ချပြီး ကြွေးမြီပေးချေနေရသည်ကို ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်းတွင် တွေ့ရသည်။ ချမ်းသာသော ဒေသခံရွာသားများနှင့် ပြင်ပမှရင်းနှီးမြုပ်နှံသူများအတွက်မှာမူ အ ကြွေးတင်နေသောဒေသခံများ၏ မြေယာများကို စီးပွားရေးအခွင့်အလမ်းတစ် ခုအဖြစ် ဝယ်ယူကြသည်။ တချို့မှာ မိမိတို့ငွေကြေးချေးယူထားသည့် အကြွေး ရှင်ထံသို့ မြေများကိုရောင်းချကြပြီး ကြွေးမီးဆပ်နိုင်ရန် မျှော်လင့်ချက်ဖြင့် မြေယာ များကိုပြန်လည်ဌားယူပြီး ပြောင်းစိုက်ပျိုးရေးကို ဆက်လက်လုပ်ကိုင်ကြသည်။ သို့ သော် မြေယာများကို ဝယ်ယူခြင်း၊ ဌားရန်းခြင်းနှင့်ရောင်းချခြင်းသည် KNU ၏ မြေ ယာမူဝါဒအရ တရားမဝင်ပေ။ CP ပြောင်းစိုက်ပျိုးရေးကြောင့် မြေယာများဆုံးရှုံး ရသည့် အိမ်ထောင်စုများသည် လုပ်ကိုင်စားသောက်ရန် မြေယာခုတ်တွင်ရှင်း လင်းမှုအသစ်လုပ်ကြပြီး တစ်ခါတစ်ရံတွင် သစ်တောပြုန်းတီးမှုဖြစ်စေသည်။ အချို့မိသားစုဝင်များမှာ အခကြေးငွေယူပြီး ကျေးရွာအတွင်း (သို့) ကျေးရွာအနီးရှိ ချမ်းသာသောအိမ်ထောင်စုများ၏ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းတွင်အလုပ်အကိုင်အဖြစ် လုပ်ကိုင်ကြပြီး တချို့မှာ ထိုင်းနိုင်ငံရှိ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပြောင်းရွှေ့လုပ် ကိုင်ရသည်။ အချို့သော အမျိုးသားငယ်များသည် တပ်သားသစ်အဖြစ် လက် နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းထဲတွင် ဝင်လိုက်ကြသည်။

CP ပြောင်းစိုက်ပျိုးပြီး ၁၀ စုနှစ်အကြာတွင် မြေယာခွဲဝေမှုနှင့်ရယူမှုတို့ တွင် ဒေသတွင်းရှိ အိမ်ထောင်စုများအကြား မညီမျှမှုများတိုးလာသည်။ ရွားသား များပြောကြားချက်အရ မြေယာဆုံးရှုံးရသည့် ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုများသည် ၎င်းတို့အတွက် ပို၍ကြပ်တည်းစေပါသည်။ ဧလုလာခဲ့သော ကျေးရွာတစ်ရွာချင်းဆီ မှ အိမ်ထောင်စုအနည်းငယ်သည် အကြွေးတင်နေသော အိမ်ထောင်စုများ၏ မြေ

ကော်သူးလေအတွင်းသစ်တောပြုန်းတီးပျက်ဆီးစေသည့်အကြောင်းရင်းများ၊ မြေယာအသုံးပြုမှုနှင့်မြေမျက်နှာပြင်ပြောင်းလဲခြင်း ၁၇

ယာများကို ဝယ်ယူသောကြောင့်တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ် မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု တိုးများလာသည်။ မြေယာမညီမျှမှုသည် ကျေးရွာတွင်းနှင့် ကော်သူးလေဒေသတွင်း လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး လုပ်ကိုင်လာသောအိမ်နီးချင်းမွန်ပြည်သူများ၏ အကျိုးအမြတ်ဖြစ်ထွန်းမှုကိုတွေ့မြေ ရသောကြောင့်ဖြစ်သည်။^{၁၆} နိုင်ငံရေးပြဿနာများကို ပိုမိုကျယ်ပြန့်လာသည်။

KNU အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးမတိုင်မီအချိန်ကတည်းက ဒူးသထူခရိုင်ရှိ ကရင်ဒေသခံများသည် အသေးစားရော်ဘာစိုက်ပျိုးမှုကို လုပ်ကိုင်လာခဲ့ကြပြီးဖြစ်သည်။ ဤသည်မှာ အသေးစားရော်ဘာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကို မျိုးဆက်နှစ်ဆက်တိုင်တိုင် လုပ်ကိုင်လာသော အိမ်နီးချင်းမွန်ပြည်သူများ၏ အကျိုးအမြတ်ဖြစ်ထွန်းမှုကို တွေ့မြင်ရသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ၂၀၀၀ ခုနှစ် အလယ်ပိုင်းနှင့် နှောင်းပိုင်း ရော်ဘာဈေးကောင်းသောကာလတွင် ကရင်လယ်သမားအချို့သည် ကောင်းမွန်သည့်လူမှုဘဝထူထောင်မည်မျှော်လင့်ချက်ဖြင့် ရော်ဘာစိုက်ပျိုးရေးကို စတင်လုပ်ကိုင်လာကြသည်။ ကရင်လယ်သမားများသည် ၎င်းတို့၏ဝမ်းစာဖူလုံမှုအတွက်စိုက်ပျိုးလာသည့်ယာခင်းများနှင့် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များစီးပွားဖြစ်သစ်ထုတ်လုပ်ထားခဲ့သောနေရာများတွင် ရော်ဘာများကို အစားထိုးစိုက်ပျိုးလာခဲ့ကြသည်။ အခြားသောနေရာဒေသများတွင် ရော်ဘာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများမှတစ်ဆင့် တိုက်ရိုက်သစ်တောပြုန်းတီးမှုများရှိသော်လည်း ကျွန်ုပ်တို့ကွင်းဆင်းလေ့လာမှုပြုခဲ့သည့်ကရင်ရွာများတွင် ကရင်ဒေသခံများရော်ဘာစိုက်ပျိုးခြင်းကြောင့် သစ်တောပြုန်းတီးမှုကို တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေသည့် အချက်အလက်များမတွေ့ရှိရပေ။ ဒူးသထူခရိုင်တွင်းရှိ ရော်ဘာစိုက်မြေနေရာများကို ပုံ (၇) တွင် ကြည့်ပါ။

KNU အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးသည် ရော်ဘာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကြီးအပေါ်တွင် အကျိုးသက်ရောက်မှုများစွာ မရှိပါ။ ၂၀၀၀ ခုနှစ်မှ ရော်ဘာစိုက်ပျိုးခဲ့သည့်ဖြစ်စဉ်သည် KNU ၏အပစ်အခတ်ရပ်စဲချိန်တွင် နိုင်ငံရေးအခြေအနေတည်ငြိမ်လာသည့်တိုင် တိုးချဲ့မှုမရှိသလောက်ပင်ဖြစ်သည်။ ဤအခြေအနေသည် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးကာလတွင် ရော်ဘာဈေးအညွှန်းကိန်းဖြစ်နေကြောင်း ဖော်ပြခြင်း

၁၆ ကော်သူးလေအတွင်းသစ်တောပြုန်းတီးပျက်ဆီးစေသည့်အကြောင်းရင်းများ၊ မြေယာအသုံးပြုမှုနှင့်မြေမျက်နှာပြင်ပြောင်းလဲခြင်း

ပုံ (၇) ရာဘာစိုက်ပျိုးရေးမြေကွက်များဖြစ်သွားသော ဒူးသထူခရိုင်အတွင်းရှိ မြေယာပြောင်းလဲမှု ၂၀၂၀ ခုနှစ်

ဖြစ်သည် အိမ်ထောင်စုအချို့သည် ရော်ဘာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ဆောင်ရန် ခွင့်ပြုချက်ကို အုပ်ချုပ်ရေးအခြေအနေပေါ်မူတည်ပြီး UGOM (သို့) KUN ထံမှ ရယူကြသည်။ တချို့သည် မည်သည့် အာဏာပိုင်များ၏ ခွင့်ပြုချက်မှမရယူကြပါ။ ဒေသခံကရင်တိုင်းရင်းသားများ ရော်ဘာစိုက်ပျိုးမှုစတင်ပြီး မကြာမီ ၂၀၀၀ ခုနှစ်နှောင်းပိုင်းနှင့် ၂၀၁၀ ခုနှစ်အစောပိုင်းတွင် ရော်ဘာဈေးနှုန်း လျှင်မြန်ကျဆင်းသွားပြီး ယခုချိန်ထိ ပင်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် လယ်သမားများသည် ရော်ဘာစိုက်ပျိုးမှုကို မလုပ်ကိုင်ကြတော့ပေ။ လယ်သမားများသည် အစောပိုင်းတွင် အရင်းအနှီးများ စွာစိုက်ထုတ်ပြီးရင်းနှီးခဲ့ရသော်လည်း ရော်ဘာပင်ငယ်များခြစ်ယူရာတွင် အကျိုးအမြတ်အနည်းငယ်သာရရှိသောကြောင့် စားဝတ်နေရေးအတွက် အခက်ကြုံစေသည်။ ထိုရော်ဘာများသည် အပင်ငယ်နေသေးသဖြင့် သစ်အဖြစ်ခုတ်ရောင်းခြင်း

ကော်သူးလေအတွင်းသစ်တောပြုန်းတီးပျက်ဆီးစေသည့်အကြောင်းရင်းများ၊ မြေယာအသုံးပြုမှုနှင့်မြေမျက်နှာပြင်ပြောင်းလဲခြင်း ၁၉

များ မတွေ့ရပေ။ ထိုအစား အိမ်ထောင်စုဝင်များသည် ထိုင်းနိုင်ငံဘက်သို့သွား ရောက်ပြီး အလုပ်လုပ်ကာ မိသားစုများကို ငွေကြေးများပို့ဆောင်ပေးပြီးထောက်ပံ့ကြသည်။ ထိုမိသားစုဝင်များကို ငွေကြေးအကန့်အသတ်ဖြင့် ကူညီထောက်ပံ့နေရသည့်ကြားတွင် Covid-19 ရောဂါကြောင့် ထပ်ပြီးအခက်ကြုံရပြန်သည်။

ကွင်းဆင်းလေ့လာချက်ထဲတွင် ကုမ္ပဏီတစ်ခုမှ ရွှေရောင်ပြတွင် လုပ်ပိုင်ခွင့်ရထားသည့် ဧက ၅၀၀၀ ရှိ ရော်ဘာစိုက်ပျိုးရေးကိုတစ်ခုသာတွေ့ရှိသည်။ ၂၀၀၀ ခုနှစ်အစောပိုင်းက မြန်မာ့စစ်တပ် မှ Max Myanmar Company ကို ပေးထားသောမြေများဖြစ်ပြီး ရွာသားများ၏ပြောကြားချက်အရ ဧက ၃၅၀၀ အောက်သာ စိုက်ပျိုးထားကြောင်းသိရသည်။ သိမ်းယူခံရသည့်မြေယာများအတွက် လျော်ကြေးအချို့သာရရှိပြီး ဒေသတွင်းတွင် ပြဿနာဆက်ရှိနေဆဲဖြစ်သည်။ (အသေးစိတ်လေ့လာချက်ကို အောက်တွင်ဖော်ပြထားသည်)

၂၀ ကော်သူးလေအတွင်းသစ်တောပြုန်းတီးပျက်ဆီးစေသည့်အကြောင်းရင်းများ၊ မြေယာအသုံးပြုမှုနှင့်မြေမျက်နှာပြင်ပြောင်းလဲခြင်း

၃။ အခြေခံအဆောက်အအုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု

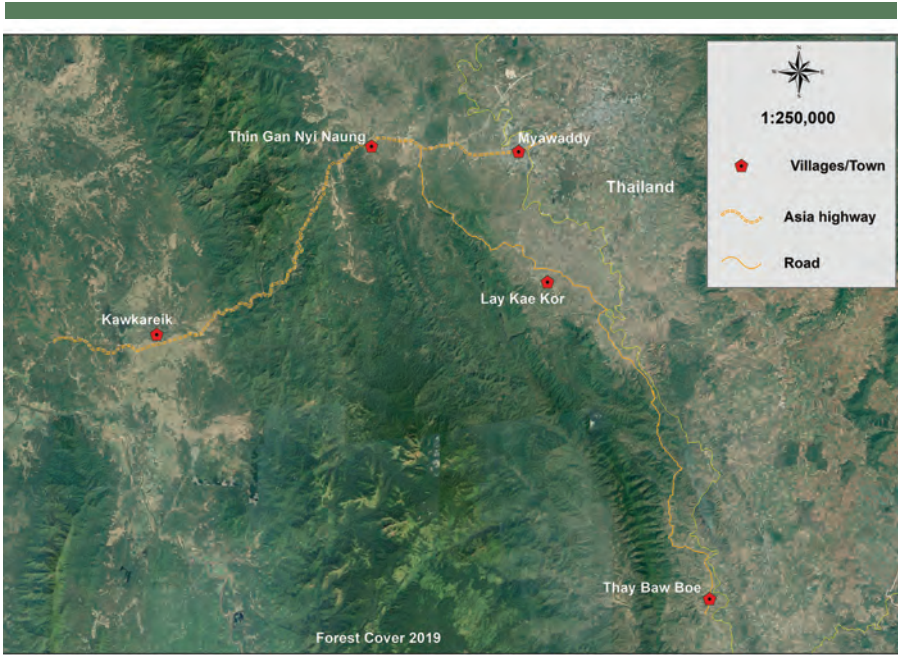
GNU အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးမတိုင်မှီ တိုက်ပွဲများဖြစ်ပွားနေသောကာလအတွင်းတွင် လက်နက်ကိုင်တိုက်ပွဲများ၊ လူမှုဘဝမလုံခြုံမှုများနှင့် နိုင်ငံရေးမတည်မငြိမ်ဖြစ်မှုများသည် မြို့တွင်းနှင့် ကျေးလက်ဒေသနှစ်ခုစလုံး၏ အခြေခံအဆောက်အအုံဖွံ့ဖြိုးမှုကို ကြီးမားသော ထိခိုက်မှုများရှိခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း GNU အပစ်အခတ်ရပ်စဲပြီးနောက် မြန်မာနိုင်ငံ၏အရှေ့တောင်ပိုင်းဒေသတွင် အခြေခံဆိုင်ရာ ဆက်သွယ်မှုအားကောင်းလာစေရန်အတွက် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာငွေကြေးအသင်းအဖွဲ့များ (UGOM) နှင့် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်အစိုးရများမှ အစီအစဉ်များချမှတ်ရေးဆွဲခဲ့ကြသည်။ အထူးသဖြင့် ကရင်ပြည်နယ်မြဝတီမြို့မှတစ်ဆင့် ထိုင်းနိုင်ငံမဲဆောက်မြို့ကိုဆက်သွယ်ထားသော ADB ၏ အာရှ ဟိုင်းဝေးလမ်းမကြီးအတွက် လမ်းပမ်းဆက်သွယ်ရေးဖွံ့ဖြိုးမှုကို နှစ်နိုင်ငံနယ်စပ်ဒေသနှစ်ဖက်နှစ်ချက်မှ သဘောတူညီမှုရရှိခဲ့သည်။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် လမ်းသစ်တိုးချဲ့ဖောက်လုပ်မှုများကြောင့် စိုက်ပျိုးမြေများ သစ်တောများနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များအား ထိခိုက်ဆုံးရှုံးမှုများတိုးပွားလာခဲ့ပြီး နောက်ဆက်တွဲ အကျိုးဆက်အနေဖြင့် အမျိုးမျိုးသောပြဿနာများဖြစ်သည့် ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ရမှုများ၊ မြေယာအမြတ်ထုတ်ဈေးကစားခြင်းများနှင့် အကြီးစားစိုက်ပျိုးရေးချို့ထွင်လာမှုများဖြစ်ပေါ်လာခဲ့သည်။

ထို့ပြင်လမ်းများဆောက်လုပ်ခြင်းကြောင့် ကျေးရွာများအနေဖြင့် ပြန်လည်ရောက်ရှိလာသော ဒုက္ခသည်များ၊ စစ်ဘေးရှောင်များနှင့် အချို့ပြောင်းရွှေ့လုပ်ကိုင်သူများနေထိုင်ရန်အတွက် ပြန်လည်တည်ဆောက်ပေးရန် လိုအပ်လာခဲ့သည်။ ဥပမာအနေဖြင့် ၎င်းတို့အတွက် နေအိမ်များပြန်လည်တည်ဆောက်ပေးခြင်းကြောင့် အနီးအနားမှ သစ်များပိုမိုလိုအပ်လာခဲ့သည်။ ကျေးရွာလူဦးရေ ပိုမိုများပြားလာခြင်းကြောင့် ချက်ပြုတ်ရန်အတွက်လည်း ထင်းနှင့်မီးသွေးလိုအပ်မှုများတိုးလာသည်။ ပြီးခဲ့သော ပဋိပက္ခကာလများအတွင်းတွင် ထိခိုက်ခံခဲ့ရသောကျန်ရှိနေသေးသည့် သစ်တောများအဖို့ ယခုကဲ့သို့ နေအိမ်ထပ်မံဆောက်လုပ်မှုများ

ကော်သူးလေအတွင်းသစ်တောပြုန်းတီးပျက်ဆီးစေသည့်အကြောင်းရင်းများ၊
မြေယာအသုံးပြုမှုနှင့်မြေမျက်နှာပြင်ပြောင်းလဲခြင်း ၂၀

နှင့်စွမ်းအင်လိုအပ်ချက်များကြောင့် ကြီးမားသည့်စိန်ခေါ်မှုများ အသစ်တစ်ဖန် ထပ်မံကြုံတွေ့ရသည်။

မတူညီသောအခြေခံအဆောက်အအုံစီမံကိန်းသုံးခုသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ ကွင်းဆင်းလေ့လာသောနေရာများအား ပျက်စီးထိခိုက်စေခဲ့သည်။ အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် ပြန်ကြည့်ရမည်ဆိုလျှင် ပထမတစ်ခုမှာ ထိုင်းနိုင်ငံနယ်စပ်တွင်ရှိသော ဒူးပလာရာခရိုင်အတွင်းရှိ သေဘောဘိုးကျေးရွာကိုဖြတ်သွားသည့် ဖုန်ထူသော လမ်းသည် ယခုအခါကွန်ကရစ်လမ်းအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲမြှင့်တင်လိုက်သည်။ ၎င်းလမ်းသည် မြဝတီမြို့မြောက်ဖက်သို့ဦးတည်ပြီး မြဝတီမြို့အနောက်ဘက်ရှိ သပန်းညီနောင် အာရှအဝေးပြေးလမ်းမနှင့်ချိတ်ဆက်သွားသည်။ ဧရိယာမြေပုံကိုပုံ (၈) တွင်ကြည့်ပါ။ လမ်းအဆင့်မြှင့်တင်ရေး တာဝန်ရှိ UGOM သည် သောင်ရင်း မြစ်နယ်စပ်တစ်လျှောက်ရှိကျေးရွာမှ ထိုင်းနိုင်ငံသို့ တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုများ

ပုံ (၈) မြဝတီမြို့အနီးတဝိုက်တွင်တွေ့ရသည့် မြေယာပြောင်းလဲမှုနှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများ၊ ဒူးပလာယာခရိုင်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ်။

၂၂ ကော်သူးလေအတွင်းသစ်တောပြုန်းတီးပျက်ဆီးစေသည့်အကြောင်းရင်းများ၊ မြေယာအသုံးပြုမှုနှင့်မြေမျက်နှာပြင်ပြောင်းလဲခြင်း

ထက် မြဝတီမြို့ကုန်သွယ်ရေးလမ်းကြောင်းမှတစ်ဆင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး ပြုလုပ်ပါက ပိုမိုကောင်းမွန်ကြောင်းပြောသည်။ ရွာသားများသည်လည်း မိမိတို့အတွက် ကြီးမားသောဈေးကွက် အခွင့်အလမ်းများ အထူးသဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးထုတ်ကုန်များဖြစ်သည့် CP ပြောင်းဖူးများနှင့်ပီလောပီနံ့များ ကိုဆယ်စုနှစ်အတွင်း ပိုမိုကျယ်ပြန့်စွာထုတ်လုပ်လာနိုင်သည်ဟု ယုံကြည်ကြသည်။

ဒုတိယမြောက်အခြေခံအဆောက်အအုံစီမံကိန်းမှာ ကျွန်ုပ်တို့၏လေ့လာကွင်းဆင်းသည့်နေရာဖြစ်သည့် ကော့ကရိတ်မြို့နယ်၊ ဒူးပလာရာခရိုင်၊ မော်ပိုးကေလိုးရွာတွင်ရှိသည့် JICA မှငွေကြေး ထောက်ပံ့ထားသောလမ်းဖြစ်သည်။ (case study ကိုအောက်တွင်ကြည့်ပါ)။ ၎င်းမြေသားလမ်းသည် တပ်မတော်၏ နယ်စပ်ဖွံ့ဖြိုးရေးနည်းဗျူဟာအစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်ပြီး နတလ၏အကူညီဖြင့် လမ်းအဆင့်မြင့်တင်ရန် ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ကာ ဒေါနတောင်တန်းကိုဖြတ်၍ မြဝတီ၊ မဲဆောက်မြို့သို့ ဆက်သွယ်ရန်ဖြစ်သည်။ ဧရိယာမြေပုံကိုပုံ (၉) တွင်ကြည့်ပါ။ ၎င်းလမ်းပြီးလျှင်ပြီးချင်း အာရှလမ်းမတစ် တစ်လျှောက်ကုန်သွယ်ရေးအချက်အချာကျရာနေရာသို့ ခရီးသွားလာရေးကြာချိန်များ လျော့နည်းသွားပြီးကုန်သွယ်စီးဆင်းမှုများပိုမိုမြန်ဆန်တိုးတက်လာမည်။ လမ်းအဆင့်မြင့်တင်ခြင်းအားဖြင့်ပြီးခဲ့သည့်အလားအတူ CP ပြောင်းဖူးများနှင့်ပီလောပီနံ့စသော စိုက်ပျိုးရေးထွက်ကုန်များ ကုန်သွယ်မှုမှာလည်း တစ်ဟုန်ထိုးမြင့်တက်လာမည်ဟု မျှော်လင့်သည်။ လမ်းဆောက်လုပ်မှု ပြီးစီးသွားလျှင် ကျေးရွာမှအဓိကကုန်သွယ်ရာမြို့သို့ ပိုမိုလွယ်ကူစွာကူးသန်းရောင်းဝယ်နိုင်ပြီး စီးပွားဖြစ်စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းများတွင်တွင်ကျယ်ကျယ်လုပ်ဆောင်လာရန် မက်လုံးတိုးလာမည်ဖြစ်သည်။ ၁၉၉၀ နှင့် ၂၀၀၀ ခုနှစ်များတွင် တောင်တန်းသစ်တောနယ်မြေကို ဖြတ်သွားသည့်လမ်းတစ်လျှောက်တွင် သစ်ထုတ်လုပ်မှုကို ကနဦးတားမြစ်မှုများရှိထားသော်လည်း ယခုအခါ၍ လမ်းဖောက်လုပ်မှုသည် အသစ်သောသစ်ထုတ်လုပ်မှုများဖြစ်လာရန် သိသာထင်ရှားလှသည်။ မူရင်းမြေနှီလမ်းဖြစ်ဆဲဖြစ်သည့် ရွာအနီးတစ်ဝိုက်ရှိလမ်းစင်္ကြံသည် ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင်သစ်ခုတ်ထွင်ပြီးနောက်ရွာသားများသည် သစ်ပင်များနှင့် ကျွန်း

ပုံ (၉) ကော့ကရိတ်မြို့နယ်အတွင်းတွေ့ရသည့် မြေယာပြောင်းလဲမှုနှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၊ ဒူးပလာယာခရိုင်၊ ၂၀၂၀ ခုနှစ်။

သစ်ကိုအစားထိုးစိုက်ပျိုးခဲ့ကြသည်။ သို့သော် JICA မှလမ်းမြှင့်မှုများစတင်ခဲ့ပြီး နောက် ဆောက်လုပ်ရေးဝန်ထမ်းများမှ ၎င်းအပင်များအားခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းခဲ့ ပြီး ရွာသားများမှာလည်း အလွန်စိတ်ထိ ခိုက်ခံစားခဲ့ရကြောင်းအင်တာဗျူးများမှ တစ်ဆင့်သိခဲ့ရသည်။

တတိယမြောက်အခြေခံဖွံ့ဖြိုးရေးအဆောက်အအုံစီမံကိန်းမှာ ကျွန်ုပ် တို့၏လေ့လာကွင်းဆင်းရာ နေရာဖြစ်သည့် မြဝတီမြောက်ဘက်မိုင် ၂၀ ကွာဝေး သော ရွှေကုက္ကိုလ်စီမံကိန်းဖြစ်သည် (လူသိများသောမြို့သစ် (သို့) တရုတ်မြို့ တော်ဖြစ်သည်)။ ရွှေကုက္ကိုလ်၏တည်နေရာသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ လေ့လာကွင်းဆင်း ရာနေရာတွင်မပါဝင်သော်ငြားလည်း ကျွန်ုပ်တို့၏လေ့လာရေးနေရာဘက် ထိုင်း နယ်စပ် မြောက်ပိုင်းတစ်လျှောက်တွင် ဆိုးကျိုးဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သောကြောင့်ဖြစ်

၂၄ ကော်သူးလေအတွင်းသစ်တောပြုန်းတီးပျက်ဆီးစေသည့်အကြောင်းရင်းများ၊ မြေယာအသုံးပြုမှုနှင့်မြေမျက်နှာပြင်ပြောင်းလဲခြင်း

သည်။ ကြီးမားသောအခြေခံ အဆောက်အအုံတည်ဆောက်ဖို့ရန်အတွက် သစ်
ပမာဏအများအပြားလိုအပ်သည်မှာလည်း အသေအချာပင်ဖြစ်သည်။ အထက်
ပါဖော်ပြပြီးခဲ့သည့်အတိုင်း အခြေခံအဆောက်အအုံအသစ်မြှင့်တင်ဆောက်လုပ်
မှုများအတွက် သစ်များအမြောက်အများအသုံးပြုခဲ့ရသည်။ ထို့ပြင်အင်တာဗျူး
တင်ပြချက်များအရ ရွှေကုက္ကိုလ်တွင်သစ်သားပရိဘောဂစက်ရုံများတည်ဆောက်
ပြီး ကာစီနိုလောင်းကစားရုံအတွက် ပရိဘောဂအမြောက်အများလိုအပ်မှုများကို
ပံ့ပိုးပေးခဲ့မှုများသည် ကျန်ရှိနေသေးသော သစ်များအတွက်လည်း ထိခိုက်လာနိုင်
မှုများရှိသည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ကွင်းဆင်းလေ့လာသော မြောက်ပိုင်း ဒေသရှိများစွာ
သောအင်တာဗျူးဖြေကြားသူများ၏ ပြောပြချက်အရ လမ်းအဆင့်မြှင့်တင်ရေး
တစ်လျှောက်ဆုတ်ထွင်ခဲ့သောသစ်များသည် ရွှေကုက္ကိုလ်အတွက် သစ်လိုအပ်မှု
ကိုပံ့ပိုးခဲ့ခြင်းသာဖြစ်ကြောင်း ယုံကြည်ကြသည်။

၄။ မြေပိုင်ဆိုင်မှုစနစ်နှင့် မြေယာ ထင်မြင်ယူဆချက်များ ပြောင်းလဲခြင်း

သတ်မှတ်တည်နေရာဧရိယာအတွင်းနေထိုင်သောရွာသားများသည် ရိုးရာဓလေ့အစဉ်အလာယူဆချက်အရ မိမိတို့မြေနေရာသည် အများပိုင်ဘုံနေရာ အဖြစ်သတ်မှတ်ပြီး နောင်လာမည့် နောင်လာ နောင်သားများမှ မိမိတို့၏ ဓလေ့ ထုံးထမ်းမြေယာအခွင့်ထူးခံအဖြစ် လက်ဆင့်ကမ်းရယူပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ အိမ်နီးချင်း ရွာများသည်လည်း မိမိတို့၏သက်ဆိုင်ရာစုပေါင်းပိုင်မြေယာအခွင့်အရေးများကို လေးစားရမည်။ အိမ်ထောင်စုများက မိမိတို့စားသောက်နေထိုင်ရန်အတွက်လို အပ်သော သီးနှံမျိုးစုံကို မိမိတို့၏အိမ်နီးမြေကွက်လပ်တွင်စိုက်ပျိုးကြပြီး မိမိ တို့၏စားသောက်နေထိုင်မှုလိုအပ်ချက်အများစုကို သီးခြား တောင်ကုန်းပေါ် တွင် ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့်ညှိနှိုင်းလုပ်ကိုင်ကြသည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ ကွင်းဆင်းလေ့လာသည့်ဒေသတွင် ၎င်းမြေယာအသုံးချမှုစနစ်ကို ၂၀၀၀ ခုနှစ် တိုင်အောင်အသုံးပြုခဲ့ကြသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ကရင်ရွာသားများသည် မြေယာ၊ ပစ္စည်းဥစ္စာပိုင်ဆိုင်မှုများနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုများနှင့်သက်ဆိုင်သော မြန်ဆန်သောအသွင်ပြောင်းလဲမှုများဖြင့်ရင်ဆိုင်နေရသည်။

၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်များအစောပိုင်းနှင့်အလယ်ပိုင်းကာလများမှစပြီး လယ်သ မားများသည် ယခင်ရိုးရာအစဉ်အလာအရ လုပ်ကိုင်လာသောလယ်ယာစိုက်ပျိုး ရေးနှင့် ဓလေ့ထုံးတမ်းအခွင့်အရေးအပေါ် အခြေခံသည့် အများနှင့်ဆိုင်သောလုပ် ကိုင်စားသောက်မှုစနစ်များကိုစွန့်လွှတ်ပြီး တစ်သီးပုဂ္ဂလ ပိုင်ဆိုင်မှုအယူအဆမှ ပေါက်ဖွားလာသော စီးပွားဖြစ်စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများကို လျှင်လျှင်မြန်မြန်အသွင် ကူးပြောင်းလုပ်ကိုင်လာခဲ့ကြသည်။ KNU အပစ်အခတ်ရပ်စဲ ပြီးနောက်ပိုင်းတွင် ဤပြောင်း လဲလုပ်ကိုင်လာမှုက ပိုမိုအရှိန်မြှင့်မားလာသည်။ ၁၉၉၀ နှင့် ၂၀၀၀ ခု နှစ်အစောပိုင်းကတည်းကပင် ထိုင်းလူမျိုးရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများသည် စက်မှုလယ် ယာသီးနှံများတိုးချဲ့စိုက်ပျိုးနိုင်ရန် မြန်မာနယ်စပ်တစ်လျှောက်တွင် ရှာဖွေလာခဲ့ ကြပြီးဖြစ်သည်။ ပထမဦးဆုံးသီးနှံမှာ CP ပြောင်းဖူးဖြစ်ခဲ့သည် (အထက်ပါစာ ပိုဒ်

၂၆ ကော်သူးလေအတွင်းသစ်တောပြုန်းတီးပျက်ဆီးစေသည့်အကြောင်းရင်းများ၊ မြေယာအသုံးပြုမှုနှင့်မြေမျက်နှာပြင်ပြောင်းလဲခြင်း

တွင်ကြည့်ပါ။)။ ကရင်လယ်သမားများသည် ခေတ်မှီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာသော အိမ်မက်များကို ရုပ်မြင်သံကြားနှင့်ရေဒီယိုများမှတစ်ဆင့် ကြားသိရပြီး အခြားသော လယ်သမားများကိုလည်း ၎င်းစီးပွား ဖြစ်သီးနှံများစိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့် အမြန်ကြီးပွား ချမ်းသာလာကြမည်ဖြစ်ကြောင်း တိုက်တွန်းအားပေးခဲ့သည်။ လယ်သမားများ သည် ချေးငွေများကို လူလတ်တန်းစားများထံမှချေးယူလာခဲ့ကြပြီး အချို့မှာထိုင်း နယ်စပ်တစ်လျှောက် နေထိုင်ပြီးမိမိတို့ ပိုင်ဆိုင်သောမြေများအား CP စိုက်ခင်းများ အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲခဲ့ကြသည်။ ၎င်းစိုက်ခင်းများသည် တစ်ဦးတစ်ယောက်ပိုင်အ နေဖြင့် တစ်နှစ်ပြီး တစ်နှစ်ပြောင်းရွှေ့စိုက်ပျိုးခြင်းမရှိပဲ CP ပြောင်းဖူးများကိုသာ စိုက်ပျိုးလာခဲ့သည်။ (ယင်းကဲ့သို့ စိုက်ပျိုး ပြီးသွားလျှင် ၎င်းတို့တောင်ယာများသည် ယခင်ကဲ့သို့ မဟုတ်တော့ပဲ တစ်ဦးတစ်ယောက်ပိုင်အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲသွားသည်။) စီးပွားဖြစ်သီးနှံစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းသို့ပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးခြင်းမရှိသောအိမ်ထောင် စုများအတွက်မူ ၎င်းတို့လုပ်ကိုင်စားသောက်နေသောမြေယာကို တစ်ဦးတစ် ယောက်ပိုင် လယ်ယာစိုက်ပျိုးမြေအဖြစ် ကြေငြာနိုင်မည်မဟုတ်ပေ။

တစ်ဦးပိုင်ပုဂ္ဂလိကစီးပွားဖြစ် သီးနှံစိုက်ပျိုးခြင်းအတွေးအခေါ်များကျယ် ပြန့်လာသည်နှင့်အမျှပြင်ပမှစီးပွားရေးသမားများသည် အထူးသဖြင့် ၎င်းကျေးရွာ ရှိမြေများပေါ်တွင်စိုက်ပျိုးရေးအတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသည့် စီးပွားရေးအခွင့်အလမ်း များ ပိုမိုစိတ်ဝင်စားလာခဲ့ကြသည်။ ဆိုလိုသည့်သဘောမှာ ရွာသားများအကြားတွင် အများပိုင်မြေမရှိခြင်းအားဖြင့် တစ်ဦးတစ်ယောက်ပိုင်မြေအားရောင်းခြင်း၊ ဝယ်ခြင်း များ ပြုလုပ်လာနိုင်သည်။ ၎င်းမြေပိုင်ရှင်များနှင့်ပြင်ပမှစီးပွားရေးသမားများသည် စီးပွားဖြစ် စိုက်ပျိုးသီးနှံများ ပိုမိုချဲ့ထွင်စိုက်ပျိုးလာခြင်းဖြင့် ဝင်ငွေများပိုမိုရရှိလာရန် ၎င်းမြေများအား ဝယ်ယူ မည့်အခွင့်အလမ်းများကိုရှာဖွေလာခဲ့သည်။ လွန်ခဲ့သော နှစ်များအတွင်းတွင် ယခင်လယ်ယာလုပ်ငန်းမှ CP ပြောင်းစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းသို့ ကူးပြောင်းလုပ်ကိုင်ခဲ့ရာကနေ အကြွေးပြဿနာအခက်အခဲနှင့်ရင်ဆိုင်နေရသည့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသောအိမ်ထောင်စုများထံမှ လယ်ယာမြေများကို ဝယ်ယူခဲ့ကြသည်။

လေ့လာမှု၌တွေ့ရှိရသည့် အဆိုးရွားဆုံးသောဖြစ်ရပ်၌ အချို့သောစီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များသည် ဒေသတွင်းရှိ မြန်မာအစိုးရအာဏာပိုင်များ သို့မဟုတ် အချို့သောတိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်ခေါင်းဆောင်များ၏ တရားမဝင်ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် သစ်တောမြေများအားရှင်းလင်းပြီး စီးပွားဖြစ်သီးနှံများ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် အခွင့်အလမ်းရှာဖွေနေသောပြင်ပလူများအား တရားမဝင်ရောင်းချပေးခဲ့ကြသည်။ ဤသို့ သစ်တောကိုအသွင်ပြောင်းလိုက်သည့်မြေယာအသုံးပြုမှုများက စီးပွားဖြစ်သီးနှံတိုးချဲ့စိုက်ပျိုးခြင်း၊ တရားမဝင်မြေရောင်းဝယ်ခြင်း၊ သစ်တောပြုန်းတီးခြင်းများနှင့် ယခင်လူဦးရေနည်းပါးသောနေရာများအတွင်း ပြင်ပမှလူများပိုမိုဝင်ရောက်ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်လာခြင်းများကို တိုက်ရိုက်ဖြစ်ပေါ်လာစေခဲ့သည်။ ထိုင်းနယ်စပ်တွင်ရှိသောကျေးရွာများနှင့် စီးပွားရေးစင်္ကြံလမ်းမများ ဖြတ်သန်းရာဒေသများ (အထူးသဖြင့်လမ်းအဆင့်မြင့်တင် ဆောင်ရွက်နေသောဒေသများ၊ ယခင်အပိုင်းကို ပြန်ကြည့်ပါ) တွင် မြေရောင်းခြင်း၊ ဝယ်ခြင်းနှင့် မြေယာဈေးကစားခြင်းကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်လုပ်ဆောင်သည်ကို အများဆုံးတွေ့ရသည်။

KNU ၏ အရေးကြီးသောအခန်းကဏ္ဍအနေဖြင့် မိမိတို့သတ်မှတ်ကာ ကွယ်ထားသောမြေဧရိယာများ၏ ပြင်ပတွင်ရှိသည့်မြေများအား အိမ်ထောင်စုများအတွက် လယ်ယာလုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့်အတူ မြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့် စာရွက်စာတမ်းများ ထုတ်ပေးနိုင်ရန် တိုး၍လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ ဧကအိန်ယူ၏မြေယာဥပဒေအရ KNU ကကာကွယ်ထိန်းသိမ်းထားသောသစ်တောများထဲတွင် အသေးစားစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများအတွက် တရားဝင်မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်များ ထုတ်ပေးခွင့်မရှိပါ။ ၎င်းကာကွယ်ထားသောမြေနေရာများသည် KFD ၏ စီမံခန့်ခွဲမှုအောက်တွင်သာရှိသည်။ ယခင်ကတည်းက သစ်တောကာကွယ်ရေးဧရိယာအတွင်း အခြေအနေအရခွင့်ပြုထားသော သီးနှံ စိုက်ပျိုးမြေများအတွက်မူ အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိလုပ်ကိုင်ခွင့်ရသော မြေယာအသုံးပြုခွင့်လက်မှတ်ကို သက်ဆိုင်ရာ KNU ဌာနကထုတ်ပေးသော်လည်း ထိုလက်မှတ်များသည် ၎င်းတို့အား မြေယာအခွင့်အရေးလုံခြုံမှုအနည်းငယ်သာပေးနိုင်သည်ဟု လယ်သမားများကခံစားရပြီး သတ်

၂၈) ကော်သူးလေအတွင်းသစ်တောပြုန်းတီးပျက်ဆီးစေသည့်အကြောင်းရင်းများ၊ မြေယာအသုံးပြုမှုနှင့်မြေမျက်နှာပြင်ပြောင်းလဲခြင်း

မှတ်ကာကွယ်ထားသည့် ဧရိယာပြင်ပတွင် အပြည့်အဝပေးထားသည့် လယ်ယာ မြေပိုင်ဆိုင်ခွင့် နည်းတူ ၎င်းတို့အားအခွင့်ပေးရန် လိုလားကြသည်။

အကယ်၍အုပ်ချုပ်မှုရောစပ်နေသည့်နေရာတွင် အိမ်ထောင်စုများမှာ မြေ အသုံးပြုမှုအတွက် မြန်မာအစိုးရမှထုတ်ပေးသည့် ပုံစံ (၇) ကို မြေယာအခွင့်အ ရေးပိုမိုလုံခြုံရန်အတွက် လျှောက်ထားရယူကြသည်။ ထို့ပြင် မိမိတို့၏ကျန်ရှိ သေးသောသစ်တောမြေများကို ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းလိုသော ကျေးရွာများက လည်း KFD ထံမှ ကျေးရွာပိုင်ဘုံသစ်တောဖွဲ့စည်းခွင့်ကို လျှောက်ထားခဲ့ခြင်းများ လည်းရှိသော်လည်း မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်မှ မြန်မာအစိုးရ၏ လမ်းကြောင်း မှတစ်ဆင့် တင်ပြလုပ်ဆောင်ခြင်းမပြုကြပေ။ ထိုသို့ စိုက်ပျိုးမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် ကျေးရွာပိုင်ဘုံသစ်တောထူထောင်ခွင့်များပေးခြင်းသည် မြေယာနှင့်သစ်တော စီမံ ခန့်ခွဲခြင်းနှင့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းအရ ကိုင်တွယ်ကြီးကြပ်ခြင်းများ ပိုမိုတိုးတက် ကောင်းမွန်လာအောင် KNU စီစဉ်ချမှတ်ထားသည့် လုပ်ငန်း၏ အစိတ်အပိုင်း ဖြစ်သည်။

မြေများထပ်မံဝယ်ယူနိုင်စွမ်းရှိသည့် ပြင်ပရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် ၎င်းအိမ် ထောင်စုများအနေဖြင့် ပိုင်ဆိုင်မှုစာရွက်စာတမ်းနှင့် မြေယာအသုံးပြုခွင့်လက် မှတ်များကိုရရှိရန်အတွက် အာဏာပိုင်များ နှင့်အဆက်အသွယ်ရှိသလို ငွေကြေး လက်ဝယ်ရှိကြသည်။ ဤစာရွက်စာတမ်းများကိုရရှိခြင်းက စာရွက်စာတမ်းမရှိ သူများထက် မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုအာမခံချက်ရှိစေသည့်အတွက် အငြင်းပွားမှုဖြစ် လျှင် စာရွက်စာတမ်းများရရှိရန်ခက်ခဲသည့်ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုအများစုမှာ ၎င်းတို့၏နေရာမှ ဖယ်ကျဉ်ခြင်းခံရပြီး အဆက်အသွယ်ကောင်းကာ ငွေကြေး တက်နိုင်သည့် ချမ်းသာသောသူများမှာမူ အထက်ပါစာရွက်စာတမ်းများ၏အကာ အကွယ်ကို ကြီးကြီးမားမားခံစားရသည်။ အချို့သောတွေ့ ရှိချက်များတွင် KNU လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးဌာနကတားမြစ်ထားသော်လည်း ပြင်ပရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၏ ဈေးကြီးပေးမှုကြောင့် မိမိပိုင်ဆိုင်သောမြေကို ဒေသခံများကိုယ်တိုင် တရားမဝင် ရောင်းလိုက်သည့် ဖြစ်ရပ်များလည်းရှိသည်။ ထိုလုပ်ဆောင်ချက်များကြောင့်

ကော်သူးလေအတွင်းသစ်တောပြုန်းတီးပျက်ဆီးစေသည့်အကြောင်းရင်းများ၊ မြေယာအသုံးပြုမှုနှင့်မြေမျက်နှာပြင်ပြောင်းလဲခြင်း ၂၉

နောက်ဆက်တွဲအနေဖြင့် မြေယာအသုံးပြုခွင့်အထောက်အထားရှိသောသူများနှင့် မရှိသောသူများအကြား ပြဿနာဖြစ်ပေါ်စေသည်။ အချို့သောတွေ့ရှိချက်များတွင် မြေပိုင်ဆိုင်မှုအထောက်အထားရရှိသည့် လယ်ယာစိုက်ပျိုးမြေများ ဝယ်ယူထားသောပြင်ပရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများက မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်အထောက်အထားအတည်တကျမရှိသည့် ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုများကာလကြာမြင့်စွာနေထိုင်လုပ်ကိုင်စားသောက်လာသော စိုက်ပျိုးမြေနေရာများထဲသို့ ကျူးကျော်စိုက်ပျိုးနေခြင်းများကို များစွာတွေ့ရသည်။

တစ်သီးပုဂ္ဂလပိုင်ဆိုင်မှုအယူအဆသို့အသွင်ကူးပြောင်းသွားခြင်းနှင့် ရင်းနှီးမှုမြင့်မားသည့်စီးပွားဖြစ်သီးနှံစိုက်ပျိုးရေးတိုးချဲ့မှုများသည် ကြွေးမှီးရှိသည့် အိမ်ထောင်စုများနှင့် မြေယာမဲ့များအတွက် ဆိုးရွားသောပြဿနာများကို လျင်မြန်စွာဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ကျေးရွာများအကြား မြေယာဆိုင်ရာ တရားမမှုတမှုကြီးထွားလာသည်နှင့်အမျှ အလုပ်အကိုင်ခွင့်အလမ်းရှာဖွေနေသည့် မြေယာမဲ့လယ်ယာအလုပ်သမားအတွက် အကန့်အသတ်ရှိသည့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအခွင့်အလမ်းနှင့် အရင်းအမြစ်ပံ့ပိုးမှုနည်းပါးသော ကျေးလက်ဒေသတွင် ဆိုးရွားသောအခြေအနေကိုဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ဆင်းရဲသောမြေရှင်အိမ်ထောင်စုများသည် အကြွေးတင်လာသည်နှင့်အမျှ ဖြေရှင်းရန်တစ်ခုတည်းသောနည်းလမ်းမှာ မိမိတို့၏သားသမီးများကို ထိုင်းနိုင်ငံသို့အလုပ်လုပ်ရန် ပို့ဆောင်ခြင်းဖြစ်သည်။ သို့သော် ဤအဖြေသည် တည်ငြိမ်သည့်ဖြေရှင်းချက်တစ်ခုမဟုတ်ပဲ ထိုင်းနိုင်ငံသို့ရောက်သွားသောသူများနှင့် ကျန်ရစ်သောမိသားစုများအတွက် ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင်ပြဿနာများရှိနေဆဲဖြစ်သည်။

၃၀ ကော်သူးလေအတွင်းသစ်တောပြုန်းတီးပျက်ဆီးစေသည့်အကြောင်းရင်းများ၊ မြေယာအသုံးပြုမှုနှင့်မြေမျက်နှာပြင်ပြောင်းလဲခြင်း

ရွေးချယ်ထားသောကျေးရွာဖြစ်ရပ်ဆိုင်ရာလေ့လာမှုများ

၁။ ဒူးပလာယာခရိုင်၊ ကော့ကရိတ်မြို့နယ်၊ မောဖိုးကလိုးကျေးရွာ။

ဒူးပလာယာခရိုင်၊ ကော့ကရိတ်မြို့နယ်ရှိ မောဖိုးကလိုးကျေးရွာသည်ထိုင်းနိုင်ငံနယ်စပ်အား ဖြင့် သုံးဖက်သုံးချက်တွင်ဝန်းရံထားသည့်ကျေးရွာဖြစ်သည် (အထက်ပါပုံ ၉ တွင် တွေ့နိုင်သည်)။ ရွာသူရွာသားများသည် ကရင်လူမျိုးသာဖြစ်ပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာ၊ ခရစ္စယာန်ဘာသာဝင်များဖြင့် လူသိများသည့် ရွာဖြစ်သည်။ ၁၉၉၀ ခုနှစ်အထိလူနည်းစုသာနေထိုင်ပြီး စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ကိုင်ကြသည်။ ၂၀၀၀ ခုနှစ်တွင် လူဦးရေသည် ယခင်ကထက် (၂) ဆ အိမ်ထောင်စု (၇၀) ခန့်သည် ဆယ်စုနှစ်အတွင်း လျင်မြန်စွာ တိုးပွားလာသည်။ ယခုလတ်တလောတွင် အိမ်ထောင်စု (၁၀၀) ကျော်ရှိပြီး အများဆုံးအနေဖြင့် အိမ်ထောင်စု (၃၀) ကိုအမျိုးသမီးများက ဦးဆောင်ခဲ့ကြသည်။

ဤကျေးရွာနှင့် ကျေးရွာအနီးပတ်ဝန်းကျင်တစ်ဝှမ်းတွင် အခွင့်အာဏာအများဆုံးရှိသောသူမှာ KNU ဖြစ်ပြီး DKBA တွင်လည်း အာဏာအချို့ကိုရရှိထားသည်။ မြန်မာအစိုးရမှာမူ ဤဒေသ၏ ဒေသအခြေခံအဆောက်အအုံဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ခဲ့သော်လည်း ဤနေရာ၌ အခွင့်အာဏာမရှိပါ။ ဤနေရာဒေသတွင် KNU ၏ အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရားနှင့်ဝန်ဆောင်မှုများသာရှိသည်။ သို့သော် အခွန်ကိုမူ KNU နှင့် DKBA နှစ်ဖွဲ့လုံးက ကောက်ခံသည်။

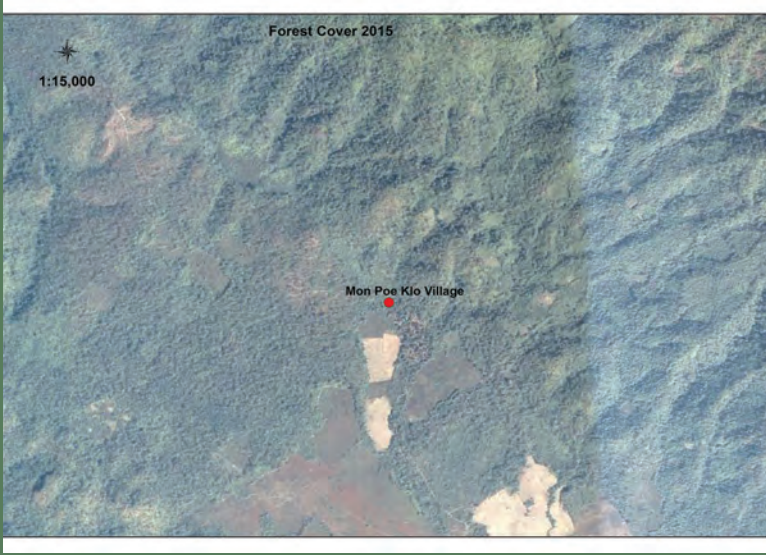
ရွာဘေးပတ်ပတ်လည်ရှိ မြေဧရိယာများမှာ ကေအဲန်ယူ၏ ဝေါ်လေသစ်တောထိန်းသိမ်းထားသောနေရာဖြစ်ပြီး ၎င်းနေရာသည် ရွာအနောက်ဖက်ရှိ တောင်ကြားအထိ အကြီးဝင်သည်။ ထိန်းသိမ်းထားသောသစ်တောဖြစ်လင့်ကစား လွန်ခဲ့သောနှစ်များအတွင်းတွင် လက်နက်ကိုင်အုပ်စုများ၏ အလွန်အမင်းသစ်ထုတ်လုပ်မှုများကြောင့် သစ်ပင်များဖုံး အုပ်ထားခြင်းမရှိတော့သလောက် ဖြစ်နေပါသည်။ ၂၀၀၀ ခုနှစ်ကတည်းက ထိုမြေနေရာအများစုသည် CP ပြောင်းဖူးစိုက်ခင်းများဖြင့် ဖုံးအုပ်ထားသည်။ သို့ဖြစ်စေကာမူ အာဏာပိုင်များက ထိုနေ

ကော်သူးလေအတွင်းသစ်တောပြုန်းတီးပျက်ဆီးစေသည့်အကြောင်းရင်းများ၊ မြေယာအသုံးပြုမှုနှင့်မြေမျက်နှာပြင်ပြောင်းလဲခြင်း ၃၁

ရာအား ထိန်းသိမ်းထားသောသစ်တောအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုထားနေဆဲဖြစ်ပြီး KFD စီမံခန့်ခွဲမှုအောက်တွင်ရှိသည်။ ရွာအရှေ့ဘက်တွင်ရှိသော မိရိုးဖလာ အစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တောကို ကန်လေး ဟုသိကြပြီး ၎င်းသည် ဆယ်စုနှစ်များအတွင်း သစ်ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ကျူးကျော်ခြင်းများမရှိပဲ ကာကွယ်ထားသောသစ်တောနေရာအဖြစ်တည်ရှိနေခြင်းကို ရွာသားများမှ အလွန်ဂုဏ်ယူကြသည်။ သို့သော်ငြားလည်း ရွာကိုဖြတ်သွားသော JICA မှပံ့ပိုးသောလမ်းအဆင့်မြှင့်တင်ခြင်းလုပ်ငန်းများသည် မိမိတို့၏ လယ်ယာနှင့်သစ်တောများအပေါ်တွင် ခြိမ်းခြောက်သက်ရောက်မှုများရှိသည် (အခြေခံအဆောက်အအုံ ဖွံ့ဖြိုးရေးစာပိုဒ်တွင်ကြည့်ပါ)။

၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်နှောင်းပိုင်းတွင် DKBA က ထိုနယ်စပ်တစ်လျှောက်တွင် တည်ရှိသော ရွာများ၏ အနီးအနားမှသစ်တောဧရိယာတွင်သစ်ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းမှုများအမြောက်အများပြုလုပ်ခဲ့သည်။ အချို့သောရွေးချယ်ထားသည့် အရည်အသွေးမြင့်မားသောသစ်များနှင့် အခြားသောသစ်မာများကို KNU ခေါင်းဆောင်များက ရွေးချယ်သစ်ခုတ်ခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းရှိသော်လည်း တင်ပြချက်အရ DKBA ၏အပြောင်ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းမှုနှင့်မတူပေ။ ဤကဲ့သို့ DKBA မှသစ်ထုတ်လုပ်ပြီး သစ်တောများ ရှင်းလင်းခဲ့ပြီးနောက် ရွာသားများမှာပထမဦးဆုံးအနေဖြင့် စီးပွားဖြစ်စိုက်ပျိုးသီးနှံဖြစ်သော CP ပြောင်းဖူးကိုစိုက်ပျိုးလာခဲ့ကြသည်။ သို့သော်လည်း ၂၀၁၅ ခုနှစ်ကတည်းကပင် အချို့သောရွာသားများနှင့် ပြည်ပရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများသည် ရွာ၏အရှေ့ဘက်ရှိတောင်ကုန်းများပေါ်တွင် ချက်ချင်းကျူးကျော်ဝင်ရောက်လာပြီး CP ပြောင်းဖူးကိုစိုက်ပျိုးလာခဲ့သည်။ တောင်ပေါ်တွင်သစ်တောများ ရှင်းလင်းပြီး ပြောင်းဖူးစိုက်ခင်းများ အချိန်ကျော်လွန်လာသည်နှင့်အမျှ ကျယ်ပြန့်လာခြင်းကိုပုံ (၁၀ နှင့် ၁၁) တွင် တွေ့မြင်နိုင်သည်။ တောင်စောင်းများတွင် စိုက်ပျိုးထားသော CP ပြောင်းခင်းများ ကျယ်ပြန့်လာသည်။ ထိုသို့တောင်စောင်းများတွင် ပြောင်းဖူးစိုက်ပျိုးခြင်း ကျယ်ပြန့်လာမှုသည် JICA မှပံ့ပိုးသော လမ်းအဆင့်မြှင့်တင်ခြင်းလုပ်ငန်းများ စတင်ချိန်နှင့် တစ်ချိန်တည်းတွင်ဖြစ်နေသောကြောင့် ဆက်စပ်နေသည်ဟုယူဆရသည်။

၃၂ ကော်သူးလေအတွင်းသစ်တောပြုန်းတီးပျက်ဆီးစေသည့်အကြောင်းရင်းများ၊ မြေယာအသုံးပြုမှုနှင့်မြေမျက်နှာပြင်ပြောင်းလဲခြင်း

ပုံ (၁၀) ဝင်ငွေရစီးပွားဖြစ်ပြောင်းပိုက်ပျိုးမြေများဖြစ်သွားသော မောဖိုးကလိုးကျေးရွာအနီးတဝိုက်ရှိ မြေယာပြောင်းလဲမှု၊ ကော့ကရိတ်မြို့နယ်၊ ဒူးပလာယာခရိုင်၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ်။

ပုံ (၁၁) ဝင်ငွေရစီးပွားဖြစ်ပြောင်းပိုက်ပျိုးမြေများဖြစ်သွားသော မောဖိုးကလိုးကျေးရွာအနီးတဝိုက်ရှိ မြေယာပြောင်းလဲမှု၊ ကော့ကရိတ်မြို့နယ်၊ ဒူးပလာယာခရိုင်၊ ၂၀၂၀ ခုနှစ်။

ရွာသားများ၏စိုက်ပျိုးမြေများသည် KFD ၏ RF အတွင်းရှိနေသောကြောင့် KNU ထံမှ မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုအထောက်အထားရယူ၍မရပါ။ သို့သော်လည်း အချို့မှာ RF အတွင်း ယာယီမြေယာအသုံးချမှုစာရွက်စာတမ်းများထုတ်ပေးသောကြောင့် အာမခံချက်အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ ရှိသည်ဟု လယ်ယာစိုက်ပျိုးသူများအနေဖြင့် ခံစားမိသည်။ ရွာသားများမှာ ထိုမြေယာအသုံးပြုခွင့်နှင့် ပိုင်ဆိုင်ခွင့် အထောက်အထားများမရှိသော်လည်း အမျိုးမျိုးသော အခွန်များ ပေးဆောင်ရမည်ဖြစ်သည်။ ရွာသားများမှာပြောင်းဖူးများစိုက်ပျိုးသည့်အတွက် မြေခွန်ကို DKBA နှင့် KFD ကို (RF အတွင်းတည်ရှိနေခဲ့သော KAD မဟုတ်ပါ) ကိုပေးဆောင်ရသည်။ သို့သော်ပြောင်းဖူးများကို သယ်ယူခြင်းနှင့် ရောင်းချခြင်းအတွက် KAD ကိုအခွန်ပေးဆောင်ရသည်။ KNLA အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးမတိုင်မှီတွင် တပ်မတော်မှ ၎င်းအနောက်ဘက်တွင်ရှိသော တောင်စောင်းများပေါ်တွင် တပ်စခန်းများတည်ဆောက် ပြီးလမ်းများဖောက်လုပ်ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင်ရွာသားများက တပ်မတော်များအား အခွန်ပေးဆောင်ခြင်း ကိုဖော်ပြခဲ့ခြင်းမရှိခဲ့ပါ။

ယခုအခါတွင် ယခင်ကရွှေ့ပြောင်းစိုက်ပျိုးသောတောင်ယာများမှာအနည်းငယ်သာကျန်ရှိပြီး ၎င်းကိုအပေါ်တွင်ဖော်ပြထားသောပုံ (၂) ပုံတွင်တွေ့နိုင်သည်။ မိရိုးဖလာလယ်ယာစိုက်ပျိုးခြင်းများ ဆုံး ရှုံးခဲ့ခြင်းသည် ရွာသားများမှတစ်ဦးတစ်ယောက်ပိုင် CP ပြောင်းဖူးများကိုအခြေတစေ စိုက်ပျိုးခဲ့ကြပြီး အသွင်ကူးပြောင်းခဲ့ကြခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ လေ့လာတွေ့ရှိချက်များအရ ၇၅ ရာခိုင်နှုန်းသောအိမ်ထောင်စုများမှာ CP ပြောင်းဖူးများကိုစိုက်ပျိုးခဲ့ကြသည်။ ၎င်းစီးပွားဖြစ်သီးနှံစိုက်ပျိုးမှုအသွင် ပြောင်းမှုသည် ကြွေးမြီပြဿနာများနှင့် ရွာအတွင်းမြေယာခွဲဝေမှုမရေရာခြင်းများနှင့် ဆက်နွှယ်နေ သည်။ ယခုတွင် ခန့်မှန်းခြေ ၂၀ ရာခိုင်နှုန်းသော အိမ်ထောင်စု (သို့) ရွာ၏ ၂၀ ရာခိုင်နှုန်းမှာ လယ်ယာမဲ့ ဖြစ်လာကြပြီး ၁၉၉၀ ခုနှစ်ထက် ၄ ဆတိုးများလာသည်ဟု ရွာသားများ၏ တင်ပြချက်အရသိရသည်။

ထိုနေရာတွင်သစ်များအလွန်အမင်းထုတ်ခဲ့ပြီးနောက် စီးပွားဖြစ်သစ်ထုတ်လုပ်ခြင်းများ ထပ်မံ မရှိတော့ပါဟုလည်းတင်ပြခဲ့သည်။ ယခုတွင် KNU

၃၄ ကော်သူးလေအတွင်းသစ်တောပြုန်းတီးပျက်ဆီးစေသည့်အကြောင်းရင်းများ၊
မြေယာအသုံးပြုမှုနှင့်မြေမျက်နှာပြင်ပြောင်းလဲခြင်း

၏အင်အားတိုးချဲ့ခြင်းနှင့် ပိုမိုတင်းကျပ်လာခြင်းကြောင့် BGF (DKBA) တို့မှာလည်း အခွင့်အာဏာမရှိတော့ပါ။ ယခုလတ်တလောတွင် အိမ်ထောင်စုများအတွက် ထင်းရှာခြင်းများအနည်းအကျဉ်းနှင့် အချို့သောတရားမဝင်သစ်ခိုးထုတ်မှုများရှိနေသည်။ ယခုဖြစ်ပွားခဲ့သော CP ပြောင်းဂယက်အဖြစ်အပျက်နှင့် အလားတူအနာဂါတ်တွင် စီးပွားဖြစ်သီးနှံများပိုမိုကျယ်ပြန့်လာခြင်းကြောင့် တောင်စောင်းမြေယာအထိ ကျူးကျော်စိုက်ပျိုးမှုများ ဖြစ်ပွားနိုင်သည်။ အင်တာဗျူးဖြေကြားချက်အရ KFD မှ အနာဂါတ်တွင် ထိုဒေသရှိ RF တစ်လျှောက် တောင်စောင်းပေါ်တွင် သစ်ထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့်စိုက်ပျိုးမြေချဲ့ထွင်ခြင်းများ မရှိစေရန် ကျန်ရှိနေသောသစ်တောများအား ကာကွယ်သည့်အစီအစဉ်များရှိပြီးဖြစ်သည်။

၂။ စတရောကျေးရွာ၊သထုံခရိုင် (Sa Ta Raw village)

စတရောရွာသည် အောက်ဖော်ပြပါပုံ (၁၂) တွင်ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း ရွှေရောင်ပြတောင်၏ အရှေ့ဖက် မွန်ပြည်နယ်၊ သထုံခရိုင်အတွင်းတွင်တည်ရှိသည်။ ၁၉၈၃ ခုနှစ်တွင် မြန်မာ့တပ်မတော်သည် ယခင်ကကျယ်ပြန့်သောဧရိယာများတွင် ပြန်ကျနေထိုင်သောကရင်ရွာသားများကို တစ်စုထဲဖြစ်အောင် အင်အားသုံးဖိအားပေးမှုများဖြင့် ယခုလက်ရှိကျေးရွာဗဟိုကဲ့သို့ စုစည်းနေထိုင်စေခဲ့သည်။ ၁၉၈၀ ခုနှစ်တွင် အိမ်ထောင်စု (၃၀) မှ ယခုအခါ အိမ်ထောင်စု (၁၄၀) ကျော် လူဦးရေ ၇၀၀ ကျော် ဖြစ်လာပြီး ထိုနေရာတွင် KNLA မှလိုအပ်သောတပ်သားစုဆောင်းခြင်း၊ အခွန်ကောက်ခံခြင်း၊ ရိက္ခာတောင်းခံခြင်းများကိုတားဆီးနိုင်ရန် ကျေးရွာကာကွယ်ရေးတပ်ဖွဲ့များဖွဲ့စည်းထားသည်။ ယခုအခါ မြန်မာအစိုးရသည် ၎င်းတို့၏အခွင့်အာဏာကိုသုံးပြီး မြေယာများ (မြေယာအသုံးချခွင့်လက်မှတ်များ ထုတ်ပေးခြင်းနှင့် တစ်ဦးတစ်ယောက်အတွက် လိုက်လျောခွဲဝေချပေးခြင်းများ ပြုလုပ်ခြင်း) ကို ကျော်လွန်၍ အုပ်ချုပ်စီမံမှုများပြုလုပ်ရန်အားထုတ်လာကြသည်။ သို့သော် ၎င်းကျေးရွာများရှိ မြေဧရိယာများသည် KNU ၏ထိန်းချုပ်စီမံမှုအောက်တွင်သာရှိသည်။

ကော်သူးလေအတွင်းသစ်တောပြုန်းတီးပျက်ဆီးစေသည့်အကြောင်းရင်းများ၊ မြေယာအသုံးပြုမှုနှင့်မြေမျက်နှာပြင်ပြောင်းလဲခြင်း ၃၅

ပုံ (၁၂) စတရောကျေးရွာအနီးတဝိုက်တွင်ဖြစ်ပွားသော မြေယာပြောင်းလဲမှု၊ ဒီဇင်ဘာ ၂၀၂၀ ခုနှစ်။

၁၉၉၀ ခုနှစ်မတိုင်မှီရွာသားများသည် ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာများ၊ ထင်းရှာဖွေစုဆောင်းခြင်းများ၊ မိသွေးထုတ်လုပ်ခြင်းများကို စုပေါင်းသဘောတူလုပ်ကိုင်ခဲ့ကြသည်။ သို့သော်လည်း ၂၀၀၀ ခုနှစ်အစောပိုင်းတွင် အချို့သောရွာသားများသည် ၎င်းတို့အနီးအနားပတ်ဝန်းကျင်တွင် နေထိုင်သောမွန်လူမျိုးများ၏ နှစ်ရှည်ရာဘာစိုက်ပျိုးခြင်းများလုပ်ဆောင်သကဲ့သို့ မိမိတို့အနေဖြင့်စတင်လုပ်ကိုင်လာကြသည်။ ၁ နှစ် ၂ နှစ်ခန့်ကြာပြီးနောက် မြန်မာစစ်အစိုးရမှ ရာဘာလုပ်ပိုင်ခွင့်အတွက် ဧက ၅ ထောင်ကို လူသိများသော MAX Myanmar ကုမ္ပဏီသို့ ခွဲဝေချထားပေးခဲ့သည်။ KNLA နှင့်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ချက်များအရ KNLA တို့မှလည်း ရှေ့ဆက်လုပ်ဆောင်ရန်သဘောတူညီခဲ့သည်။ ထိုရာဘာစိုက်ပျိုးရေးအတွက်ခွင့်ပြုထားသောနေရာများသည် ကောင်းမွန်သောသစ်တောနှင့် စပါးရိတ်သိမ်းပြီးခါစ လယ် မြေများအကြားတွင်ရှိသည်။ MAX Myanmar သည် ရွာအလယ်

၃၆ ကော်သူးလေအတွင်းသစ်တောပြုန်းတီးပျက်ဆီးစေသည့်အကြောင်းရင်းများ၊ မြေယာအသုံးပြုမှုနှင့်မြေမျက်နှာပြင်ပြောင်းလဲခြင်း

မှရာဘာလုပ်ကွက်များသို့ ဆက်သွယ်သွားလာနိုင်ရန်လမ်းများကိုဖောက်လုပ် ခဲ့ပြီး ကျန်ရှိသောသစ်တောမှသစ်များကိုလည်း ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းပြီးသယ်ယူ ခဲ့ကြသည်။ စစ်ခေါင်းဆောင်များသည် သစ်ထုတ်လုပ်ထားပြီးသောမြေနှင့် စိုက် ပျိုးမြေများဝန်းရံထားသည့် တောင်ထူထပ်သောသစ်တောဧရိယာတွင် KNLA ၏တက်ကြွသော မဟာဗျူဟာမြောက်တပ်စခန်းတစ်ခု ဆက်လက်တည်ရှိနေ သဖြင့် ဤဒေသတွင် စိုက်ပျိုးစီးပွားရေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ရန်နေရာများကို ခွဲဝေချပေး ခြင်းဖြစ်သည်ဟု အများကယုံကြည်ကြသည်။ ဤနည်းအားဖြင့် ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ် လွန်မှစ၍ တပ်မတော်၏သောင်းကျန်းမှုတိုက်ဖျက်ရေးလုပ်ငန်းများ ပိုမိုအား ကောင်း လာခဲ့သည်။ MAX Myanmar သည် ၎င်းတို့လုပ်ပိုင်ခွင့်အတွင်းရှိ ကျန်ရှိ သေးသော သစ်တောများ (ရွာသူရွာသားများသိထားသည့် ၎င်းတို့၏ လုပ်ပိုင်ခွင့် နယ်နိမိတ်အပြင်ဘက်) ကိုရှင်းလင်းပြီး ရာဘာပင်များစိုက်ပျိုးမှုကို တဖြည်းဖြည်း တိုးချဲ့လာသဖြင့် လက်ရှိတွင် ရော်ဘာစိုက်ပျိုးသည့်မြေ ဧရိယာ ၇၀ ရာခိုင်နှုန်း အောက်ရှိသည်ဟုရွာသားများကဆိုသည်။

ရော်ဘာစိုက်ပျိုးခြင်းအတွက် မိမိတို့၏မြေကိုသိမ်းယူခြင်းခံရသူများသည် လျော်ကြေးအဖြစ်ရရှိသောငွေအချို့ကိုလက်ခံရယူခဲ့သော်လည်း မိမိတို့မြေများဆုံး ရုံးခဲ့ရမှုအတွက် မကျေမနပ်မှုများရှိခဲ့သောကြောင့် တိုင်ကြားမှုများရှိခဲ့သည်။ ထို့ ကြောင့်မြေယာသိမ်းဆည်းမှုနှင့်ပတ်သတ်၍ ထူးခြားသောပဋိပက္ခများရှိနေသေး သည်။ MAX Myanmar ၏ရော်ဘာစိုက်ခင်းအတွက် မြေယာဆုံးရှုံးသူများသည် ယခုအခါ လုပ်ခလုပ်သားများအဖြစ်လုပ်ကိုင်ကြပြီး ကျေးရွာရှိအခြားသောအိမ် ထောင်စုများ၏ ရော်ဘာစိုက်ခင်းများ (သို့မဟုတ်) နေ့စားအလုပ်များ စသော အ လုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများကို ရရှိရန် ၎င်းတို့ပြောင်းရွှေ့လုပ်ကိုင်ကြရသည်။ ထို မြေယာသိမ်းဆည်းမှုများ၊ ကြွေးမိုးပြဿနာနှင့် သစ်တောမြေများကို စိုက်ပျိုး မြေအဖြစ်သို့ပြောင်းလဲသွားသောကြောင့် များစွာသောအိမ်ထောင်စုများမှာလည်း မြေယာမဲ့များဖြစ်သွားကြသည် (ရွာတစ်ရွာရှိအိမ်ထောင်စု ၁၄၀ တွင် အမြင့်ဆုံး အနေဖြင့် ၄၅ အိမ်ထောင်စု သည်မြေယာဆုံးရှုံးရသည်)။ ထို့ကြောင့်မြေယာမဲ့ အိမ်ထောင်စုဝင်များသည် နေ့စဉ်လုပ်အားခကို အားကိုရပြီး အများစုမှာကျေးရွာ

ပြင်ပနှင့် ရော်ဘာစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများတွင် အလုပ်လုပ်ကိုင်ကြရ သည်။ ၎င်းတို့မှာ ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုများဖြစ်၍ ပျမ်းမျှနေ့စဉ်လုပ်အားခမှာ ၅၀၀၀ ကျပ်ဝန်းကျင် ဖြစ်သည်။

မြေယာပိုင်ဆိုင်သော ကျေးရွာအိမ်ထောင်စုများအနေဖြင့် ကိုယ်ပိုင်ရာဘာ စိုက်ခင်းများကို ကိုယ်ပိုင်အိမ်ထောင်စုလုပ်အားဖြင့်စီမံကြပြီး ပိုင်ရှင်များသည် ကျေး ရွာတွင်ချမ်းသာသော မူရင်းရွာသားများဖြစ်ကြသည်။ ရော်ဘာဈေးနှုန်းများအလွန် ကျဆင်းခဲ့သော်လည်း ချမ်းသာသည့်အိမ်ထောင်စုများ အဖို့ မိမိတို့၏ငွေကြေးပြဿ နာကိုဖြည့်ဆည်းရန်အတွက် အသေးစားကုန်သွယ်ရေးနှင့် ကိုယ်ပိုင်စပါး စိုက်ခင်း များကိုပါလုပ်ကိုင်ကြသည်။ တစ်ချို့မှာ ထိုင်းနိုင်ငံတွင်အလုပ်လုပ်ကိုင်နေသောသူ များမှ ပုံမှန်ငွေလွှဲခြင်းဖြစ်ပြီး ၎င်းငွေကြေးသည် ကျေးရွာရှိမိသားစုဝင်များအတွက် အရေးပါသောငွေကြေး အထောက်အပံ့ဖြစ်လာသည်။ သို့သော်ငွေလွှဲငွေပို့မှုများ အပေါ်မှီခိုမှုသည် ယခုအခါ COVID-19 ၏ သက်ရောက်မှုကိုခံနေရပြန်သည်။

လုပ်ပိုင်ခွင့်နယ်နိမိတ်အတွင်းရှိ မြင့်မားသောတောင်ထိပ်သည် သစ်တော များဖုန်းလွှမ်းခြင်းမရှိတော့ပါ။ သတင်းပေးသူများက MAX Myanmar မှ ရော်ဘာ စိုက်ပျိုးရန် သစ်ထုတ်လုပ်မှုအချို့ ပြုလုပ်ခဲ့သော်လည်း ရော်ဘာကိုမစိုက်နိုင် သေးကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။ အခြားသူများကလည်း KNLA ခေါင်းဆောင်များ ကို တောင်ထိပ်၏သစ်တောများကိုခုတ်လှဲခြင်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး တိုင်တန်းခဲ့သည်။ ယခုအခါ သစ်တောနယ်စပ်ကို ပိတ်ထားရသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ပထမ ချက်အနေဖြင့် ရွာသားများမှ ထင်းကောက်ခြင်းနှင့် မီးသွေးထုတ်လုပ်ခြင်း၊ KNLA ခေါင်းဆောင်များမှထုံးကျောက်တူးဖော်ခြင်းနှင့်သစ်ထုတ်လုပ်ခြင်းများအပြင် အ ချို့သောအသေးစားလုပ်ငန်းရှင်များနှင့် MAX Myanmar တို့မှ ရော်ဘာစိုက်ခင်း များတိုးချဲ့ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ သို့သော် ဤကျေးရွာ၏အရှေ့ဘက်ရှိ အရှေ့ တောင်စောင်းပေါ်တွင်ရှိသော မြို့နယ်ရှိရွာသားနှင့် KNU အရာရှိများသည် ယခု အချိန်အထိ နေရာအနှံ့ ရော်ဘာစိုက်ခင်းများနှင့် ဝန်းရံထားသော တစ်ခုတည်း သော ကျန်ရှိနေသေးသည့် သစ်တောဖုံးလွှမ်းနေသောသစ်တောအား ယခုအ ချိန်ထိ အောင်မြင်စွာကာကွယ်နိုင်ခဲ့သည်။

၃၇ ကော်သူးလေအတွင်းသစ်တောပြုန်းတီးပျက်ဆီးစေသည့်အကြောင်းရင်းများ၊ မြေယာအသုံးပြုမှုနှင့်မြေမျက်နှာပြင်ပြောင်းလဲခြင်း

အကြံပြုချက်များ

- ၁။ KFD၊ KAD၊ နှင့် ဗဟိုမြေယာကော်မတီ (CLC) တို့သည် ကော်သူးလေတွင်ကျယ်ပြန့်ပြီး အဖက်ဖက်ပူးပေါင်းပါဝင်သည့် ကောင်းမွန်သောသစ်တောစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် အုပ်ချုပ်မှုကို မြှင့်တင်ရန်အတွက် လက်နက်ကိုင်အုပ်စုများနှင့် ရပ်ရွာလူထုများအား ပိုမိုကျယ်ပြန့်သောအသိပညာပေးမှုများ အထောက်အပံ့ပေးရမည်။
- ၂။ KFD နှင့် CLC တို့သည် သစ်တောပြုန်းတီးမှုကိုဖြစ်စေသော အဓိကအကြောင်းအရင်းများ၊ အထူးသဖြင့် တည်ရှိနေသောသစ်တောများတွင် တရားမဝင်စိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် စီးပွားဖြစ်သစ်ထုတ်လုပ်ခြင်းများကို ထိရောက်စွာကိုင်တွယ်နိုင်ရေးအတွက် ဒေသခံလူထုများ၊ ဒေသခံတိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်း (CSOs) များ၊ စသည့်အစုအဖွဲ့အသီးသီးတို့နှင့် အလုပ်လုပ်ရမည်။
- ၃။ KFD သည် သတ်မှတ်ထားသည့် မြေယာစိုက်ပျိုးရေးဧရိယာတွင် တည်ရှိနေသော KFD ၏ ကာကွယ်ထားသော တောရိုင်းတိရိစ္ဆာန်ဥယျာဉ်များနှင့် သစ်တောများအပါအဝင် ဒေသခံကရင်လယ်သမားများ၏ ပိုင်ဆိုင်မှုအခွင့်အရေးများကာကွယ်ခြင်းနှင့် အသိအမှတ်ပြုခြင်းဖြင့် KNU မြေယာမူဝါဒကို လေးစားလိုက်နာရမည်။ မြေယာအသုံးပြုပိုင်ခွင့် အထောက်အထားများကို နေရာနှင့်အချိန်အခါအပေါ် မူတည်၍ထုတ်ပေးသင့်သည်။
- ၄။ KFD သည် ဒေသန္တရကာကွယ်မှုနှင့် ထုံးထမ်းစဉ်အလာအရ စီမံခန့်ခွဲသောကျေးရွာသစ်တောများကို စာရွက်စာတမ်းအထောက်အထားများကဲ့သို့သော အသိအမှတ်ပြုမှုနှင့် ထောက်ပံ့အားပေးမှုများ ပြုလုပ်ရမည်။
- ၅။ KFD နှင့် CLC တို့သည် လေ့ထုံးတမ်းသစ်တောအခွင့်အရေးများကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရာတွင် သစ်တောများကို ကာကွယ်သည့်ပိုမိုကောင်းမွန်ပြီးပိုမိုကျယ်ပြန့်သော မြေယာအသုံးပြုမှုစီမံကိန်းကို လွယ်ကူချောမွေ့စေရန် ဒေသခံတိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အုပ်စုများ၊ ရပ်ရွာလူထုများ၊ အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်း (CSOs) များ၊ စသည့်အစုအဖွဲ့အသီးသီးတို့နှင့်အတူ လက်တွဲလုပ်ဆောင်ရမည်။

